

Az első cs. kir. szabad. dunagőzhajózási-társaság.

Alulírt főügyvivőség tisztelettel jelenti, hogy szombaton, február 16-tól kezdve, a helyigözösök járatai

Pest, Vác és Esztergam

között további rendelkezésig, következőleg fognak történni: **Pestről Vácra és Esztergamba:** 1 órakor délután. **Vácról Esztergamba:** 3 óra felé délután. **Esztergamból Vácra és Pestre:** 6 és 1/2 óra reggel. **Vácról Pestre:** 8 óra felé reggel.

Pest, február 10-ken 1867. Az első cs. kir. szabad. dunagőzhajózási-társaság főügyvivősége Magyarországon.

Beküldetett.

1970 (1)

Legfontosb feladata minden mezei gazdának, hogy a háziállatok egészségét állapotát fenntartsa s a netalán megbetegedetteket a legrövidebb idő alatt ismét helyreállítsa, mely azonban vidéken, hol állatorvos ritkán található, felelő nehézséggel jár. Mindezt tudva van, hogy ily esetekben már az első segély is nagy jelentőséggel bír — minden mezeigazdának első gondjai közé tartoznak egy oly hatalmas háziállat beszerzéséről gondoskodni, mely képes legyen helyes és szorgalmas alkalmazása által a betegségeket ellensúlyozni s folyamatosan használata által még a gyógyulást is teljes erővel támogatni. Mindezen előnyök központosságát a Kwizda Ferencz János cs. kir. szab. üditő-nedvének lovak számára. Ezen üditő-nedv az ivhurnak még vénebb állapotánál is fesszerőt ad, s a legnagyobb megerőltetéssel járó munkát is könnyűséggel véghezviteli, edzi az idegszerveket s azokat minden káros külső befolyások ellen érzéketlenül teszi, mely által a csúszk s bémulásoknak sat. eleje véteit, s egyáltalában a lovak külső részéinél használva — eredménydus szolgálatokat mutat fel. Ezen üditő nedv, megbecsülhetlen tulajdonságai miatt, már is jól megérdemelt elismerésben részesített s nem találkozik egy ló tulajdonos sem, ki helyzeténél fogva azt használataba ne vette volna — s e készítmény irányában a legnagyobb megelégedéssel ne nyilatkozott volna, ellenkezőleg igen sok esetben a várt eredményt jóval felülmulta; mindezekért az üditő-nedvet mindinkább gyarapodó kelendőse eléggé kereskedik. Minélgyorsabban cselészerének tartjuk az illetőket figyelmeztetés tenni, hogy ezen cs. kir. szab. üditő-nedvet más hasonlevű s nem szabadalmazott gyártmányokkal fel ne cserélik. A Kwizda F. J. cs. kir. szab. üditő-nedv megrendelési forrásait illetőleg, a mai számban megjelent hirdetményre utalunk.

ÜDITŐ-NEDV

(Restitutions-Fluid)

lovak számára

KWIZDA FERENCZ JÁNOSTÓL

Korneuburgban.

Az ausztriai államok összes területére néve Ferencz József császár Ö Felsége által, megelőzőleg annak gyakorlati alkalmazását, s a cs. kir. ausztriai egészségügyi hatóság által megpróbulva, kizárólagos szabadalommal látottat el s a londoni érrelmelt tündettesíté ki; ő felsége az angol királyné udvari istállóiban, valamint Dr. Knauer, porosz király ő felsége összes udvari istállóiban főtörvénnyel gyarapodtatva a legjobb eredményre használattik s különösen jónak bizonyult meg idült bajokban, melyek az étetés és szénhidrátjánál az erős bedörzsölést ki nem állják, u. m. szűgy, ciszpó, kereszt- s vállbénaság, rokkantság, ivhürbilitény, csúsz, ficomadás, s a pata, korona- és csülök-csukló megrándulása sat. esetekben, s a lovat a legnagyobb megerőltetéssel járó munkában is a legmagasb korig kitarótvá teszi s vidámságban tartja.

Egy palack ára 1 ft. 40 kr.

Két palacknál kevesebb nem küldhető, a pakolásért 30 kr. számítatik.

Valódi minőségben kapható:

PESTEN: Török József gyógyszerész urnál, király-utca 7. sz. a.

Továbbá:

B-Gyarmaton: Omaszta F., — Breznóbányán: Göllner F., — Debreczenben: Bignio J., — Csáktornyan: Karasz A., — Dettan: Braunmüller J., — Déva: Lengye J., — D. Földváron: Nádhera P., — Eperjesen: Zsembery, — Esztergombán: Esztergombán: Bierbrauer J. C., — Gyöngyösön: Koczianovich J., — Győrött: Lehner F., — Isperen: Flamm J., — Kassán: Novelly A., — Kaposvart: Kohn J., — Keszmarok: Generich, — Kolozsvart: Wolf J., — Karavasy J., — Komáromban: Ziegler A. és fia, — Lugoson: Kronetter F., — Marczaliban: Isti özv., — Miskolczon: Spuller J. A., — Nagy-Becskeken: Haidegger, Deutsch testvérek, — Nagy-Kanisza: Fesselhofer és Rosenfeld, — Nagyszombatban: Smekal és fia, — N.-Varadon: Jánky A., — Pakson: Flórián J., — Papan: Beermüller W., — Pozsonyban: Schertz F. és Hackenberger testv., — Pécs: Kiságyi és fia, — R.-Szombatban: Hamaliera A., — Rosnyon: Pócs J. J., — Szabadkan: Sztojkovits D., — Szekszárdon: Hutter A., — Sziszekes: Dietrich A., Verrak A., — Szolnokon: Scheffsik, Horánszky Istv., — Szekesfehérvárr: Kovács P. és Legmann A., — Sopronban: Müller és Mezey, — Trenesenben: Weisz L., — Tepliczen: Weisz L., — Varadon: Halter F., — Verőczen: Bész J. K., — Veszprémben: Tuszkau M., — Zágrábban: Mihics Gr., Hegedüs. — Zala-Egerszéken: Hulinsky A. C) 1966 (2-4)

A legnagyobb vászonruha-raktárban Váci-utca, „Ypsilantihoz“ Pesten,

kaphatók a legolcsóbb áron és legnagyobb választékban mindenemű fehérneműek férfiak, hölgyek és gyermekek számára, egymint:

20000 darabnál több férfi-ingek rumburgi vagy hollandi vászomból darabja 2 ft 75 kr. 3 ft, 3 ft 50 kr. 4 ft, 4 ft 50 kr. 5 ft, 5 ft 50 kr. 6 ft, 6 ft 50 kr. 7 ft, 8 ft 10 ft, 12 ft.

10000 darabnál több színes férfi-ingek 1000 különböző mintában, régebbi mintája 1 ft. 80 kr. 2 ft, legújabb minták és legdivatosabban varrva 2 ft 60 kr. 3 ft. Fehér pamut madapolan férfi-ingek 1 ft 75 kr. 2 ft, 2 ft 50 kr. 3 ft, 3 ft 50 kr., 4 ft. Férfi-gatyák vászomból, magyar vagy félmagyar mintára 1 ft 75 kr., 2 ft, 2 ft 25 kr. 3 ft 50 kr. 3 ft, 3 ft 50 kr.

Női ingek rumburgi vászomból, simák 2 ft 25 kr. 2 ft 50 kr. 3 ft, 3 ft 50 kr. 4 ft, 5 ft. Női ingek rumburgi és hollandi vászomból hímzeve 4 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 7 ft 50 kr. 8 ft, 9 ft, 10 ft, sveiczi és francia mellmustrával 4 ft, 4 ft 50 kr. 5 ft, 5 ft 50 kr. 6 ft, 7 ft.

Flu-ingek vászomból 4 éves 1 ft 80 kr., 2 ft 10 kr., 6 éves 1 ft 85 kr., 2 ft 40 kr. 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr., 10 éves 2 ft 10 kr., 2 ft 65 kr., 12 éves 2 ft 40 kr., 2 ft 90 kr., 3 ft 50 kr., 14 éves 2 ft. 65 kr., 3 ft 15 kr., 4 ft 20 kr., 16 éves 3 ft, 3 ft 50 kr., 4 ft, 4 ft 50 kr.

Színes flu-ingek 4 éves 1 ft. 10 kr., 1 ft 25 kr., 6 éves 1 ft. 25 kr., 1 ft 40 kr., 8 éves 1 ft. 35 kr., 1 ft 55 kr., 10 éves 1 ft. 60 kr., 1 ft 75 kr., 12 éves 1 ft. 65 kr., 2 ft 10 kr., 14 éves 1 ft. 75 kr., 2 ft 10 kr., 16 éves 1 ft. 75 kr., 2 ft 20 kr.

Mindenemű teli also mellények, nadragok, harisnyák és egyéb teli czikkék férfiak és hölgyek számára nagy választásban. Főraktár a legjobb amerikai kriolinak fehér vagy hamuszín, darabja 2 ft 50 krtól 6 ftig, vörös 5 ftől 8 ftig.

Színes also szoknyák legfinomabbak, darabja 6 ft, 6 ft 50 kr., 7 ft, 7 ft 50 kr. És sok egyéb kész fehérnemű czikkék, melyekről az árjegyzék kívánatra bérmentesen elküldetik.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat rumburgi, hollandi, irlandi, kreasz- és bórvaszokban a legolcsóbb gyári áron. Vaszonsebkendők tucaja 3 ft, 3 ft 50 kr. 4 ft, 4 ft 50 kr. 5 ft, 5 ft 50 kr. 6 ft, 7 ft 50 kr. 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ftig.

Törülközők tucaja 5 ft 50 kr. 6 ft, 6 ft 50 kr. 7 ft, 8-16 ftig. Színes alyi kanavasz vége 9 ft, 10 ft, 11 ft, 12 ft, 13-16 ftig.

Valóságos vászon-asztalnemű.

Asztalkendők tucaja 5 ft 30 kr. 6 ft 20 kr. 6 ft 60 kr. 7 ft 50 kr. 8 ft, 9 ft. Asztalok minden nagyságban hat személytől 24-ig. Asztali készletek 6, 12, 18 és 24 személyre. Legjobb minőségű kötő-czerma csemogója 1 ft 20 kr. és 1 ft 60 kr.

Mennyasszonyi készletek bevásárlásánál ajánljuk dusan folszerelt készfőrnemű vászon és asztalneműekben nagy raktárunkat, melyek minden aron már összeállítva vannak, vagy kívánság szerint összeállítunk. Mindennemű megrendelések mustra szerint gyorsan és legjobban elkészítetnek. Nagy választás acyterítők, pique és tricót-paplanokból, kaves-kendőkől és minden e nembe vágó czikkékből.

Raktárunkban vett czikkéknél nagy előnyül szolgál az, hogy minden megvett, az árjegyzékkel ellátott czikk 14 nap alatt nemcsak kicserélhető, hanem egyszerűen ki nem elégítésé esetében az ár vissza is adatik.

Szállítások minden irányban, az ár előleges beküldése mellett vagy utánvétellel gyorsan és legjobban eszközöltetnek, ugyazint mindenemű megrendelések mustra szerint leg hamarabb elkészítetnek.

Kollarits József és fia.

1946 (4-6)

Egy ígérvény az 1864-ki jegyek 3 húzásaira.

1978 (5-8)

az 1-ső márczius 15-iki, aprilis és 1-ső juniusi húzásokra érvényes, 250.000, 220.000, 200.000 forintnyi fő- és 3600 melléknyereményekkel, köztülbelül 1/4 milliónyi értékkel, 7 ft. 50 kr., — 2 húzásra 5 ft., — és az 1-ső márcziusi húzásra 2 ft. 50 kr. kerül.

Mindazok, kik több darabot vásárolnak, jelentékeny kedvezményben részesítetnek.

Állam-sorsjegyek, húzás márczius 20-kán, 4097 nyereményrel, 300.000 ftnyi értékkel, 3 ft. Mindazok, kik 5 darabnál többet vásárolnak, minden darab után 15 krba része-ittetnek.

Credit-sorsjegy ígérvények, húzás: aprilis 1-jén, főnyeremény 200.000 ft.; 1 db. 1864-ki, 1 db. Credit-ígérvény, s 1 db. állam-sorsjegy, összesen: csak 9 ft.

Minden húzás után a lajstromok és sorsolási áttekintet 1867-re ingyen. — Vidéki megbízások utánvétellel vagy a nélkül a z o n n a l eszközöltetnek.

KÁROLY JÓZSEF

váltóüzlete Pesten, harminezad-utca 3. szám alatt.

A budai kereskedelmi és iparbank megnyitása.

A budai kereskedelmi és iparbank alapszabályai a fömeltóság magyar kir. kancelláriának 1867. január hó 28-án kelt, 1317 számú kibocsátványában megerősítetvén, a banknak szabályszerű működése 1867. február hó 1-én megindítatott; mi is ezennel köz tudomásra hozatik. Kelt Budán, 1867. február hó 4-én.

(A bank helyiségei: Buda, viziváros Széchenyi-utca 60%. sz. I. emelet.) 1985 (2-3) Az ideiglenes igazgatóság.

Pest, február 24-én 1867.

Előfizetési föltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

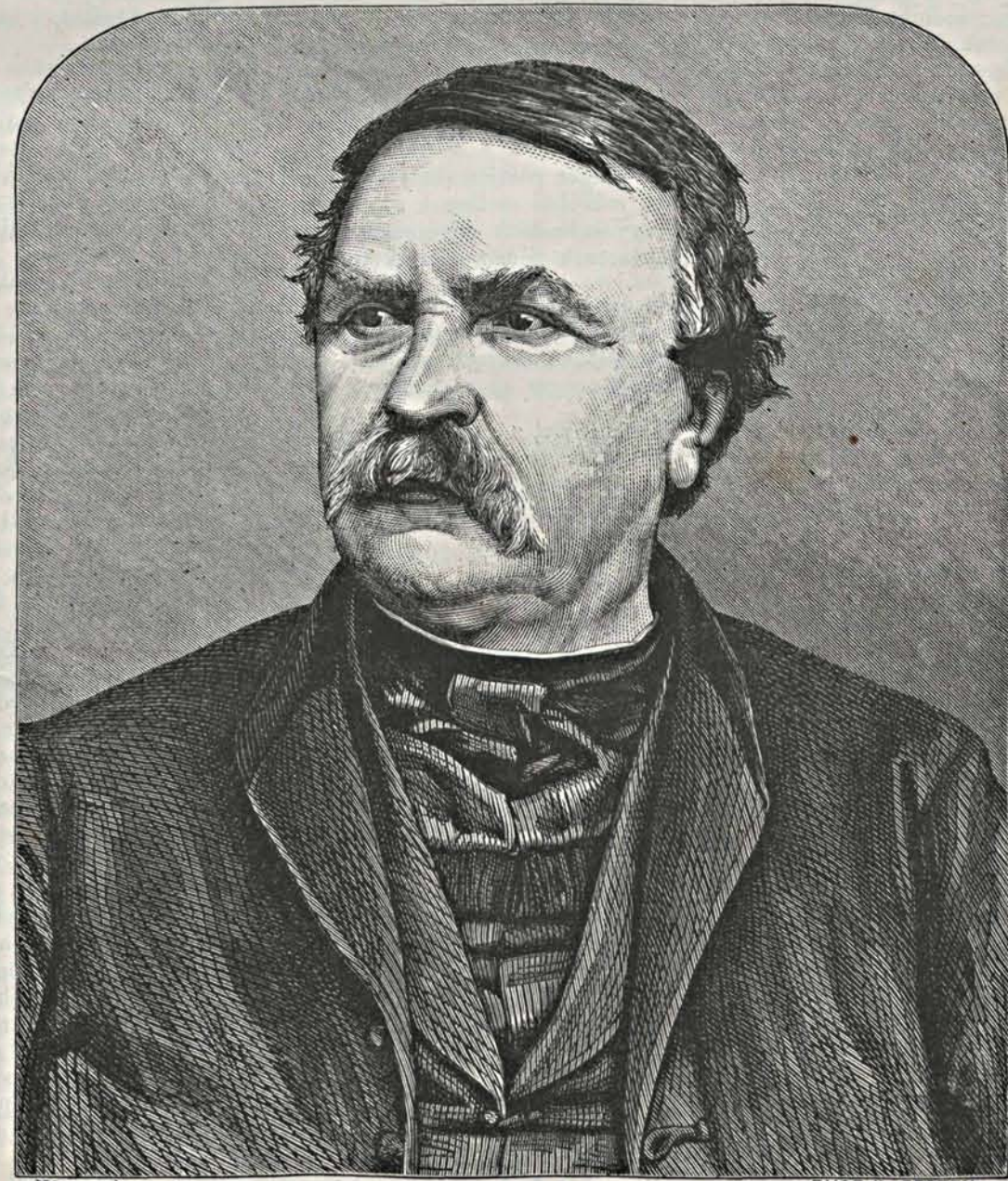
Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy, négyezzer hasábozott petit sor, vagy annak helye egyszeri ígátásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri ígátásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalkunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígátás után 30 ujkr.

Deák Ferencz.

Midőn végre 18 évi várakozás, nehéz türelem s a nemzetnek két országgyűlésről hat izben fölterjesztett sürgető kérelmei után kimondatott a nagy szó: az ország alkotmánya visszaállítatik; és e nagy szó hogy tetté legyen, a trón körébe oly férfiak hivatnak, kik az országgyűlés többségéből válogatva, az ország ohajtsait alkotmány-szerűen képviselhetik, — az örömríadásba, mely őket üdvözli, egy hang vegyül, sőt túlkiáltja azt, egy minden magyar szivben számszoros viszhangot keltő név, az alkotmány valódi visszaszerző-jének, Deák Ferencznek ünnepele neve. Ő volt az utóbbi országgyűlések remek feliratai által a nemzeti közvélemény valódi és legméltóbb képviselője; ő tette le épen ezen feliratokban azon rendithetlen jogalapot, melyre az ország alkotmányának lerombolt épületét ismét föl lehet emelni; ő a közösügyi munkálatban a kiegyenlítés mindkét részre méltányos kezdeményét.

Hogy nevét, utóbbi működéséért az örökélti történelem legnagyobb alakjai közé írja be, még csak egy hiányzott nagyságból: a siker, ez a minden politikai s államférfiu nagyság utolsó próbaköve. S most, hogy ez is megvan, Deák Ferencz nevét — bár kis ország és nemzet fia aránylag — csak a Washingtoné mellé lehet írni a történet könyvében. Nagy azon férfiak érdeme, kik a legújabb fordulatot közvetlenül közközlítették, de Deák Ferencz alapvetése nélkül tehettek volna-e valamit, kérdés — s hogy nem tehettek volna ennyit, bizonyos.

S e perczen, midőn a

DEÁK FERENCZ.

HUSZ K. PESTEN.

vele olvasóit. Most azonban egy minden eddigieknél hibebe és kifejezőbb arczképét mutatjuk be, s azt hisszük, kedves dolgot teszünk vele olvasóinknak. *)

És mit adjunk keretül e képhez? Élete fő vonásai mindenki előtt ismeretesek. Hízen a haza közügyeiben, jóléte, nagysága fáradhatlan munkálásában folyt le ez élet, melynek minden percze a hazának volt szentelve. Deák Ferencz negyven év óta működik a közélet terén. Harminczhat éve, hogy a törvényhozás terembe lépett s csaknem legelső fölléptétől fogva az alkotmányos párt vezéréül ismertetett el. Soha sem kereste a vezéri szerepet, önként esett az részébe. Ráállik, mit Macaulay Hampden Jánosról mond: ő nem kereste a dicsőséget, de mivel az a kötelesség egyenes útjában feküdt, megtalálta azt. Valóban érdemeinél csak igénytelensége nagyobb. A minap, midőn pártja őt egy alkalommal azzal üdvözölte: Téged követtünk, zászlód körül csoportosultunk; így felelt az őszinte és igaz szóra: „Ti azt mondjátok: engem követtetek, zászlóm körül csoportosultatok; és én elhiszem, hogy ugy van. Köszönöm bizalmotokat, melylyel irántam mindig viseltettetek s melynek most is kifejezést adtatok. De engedjétek megmondanom, hogy ez nem azért történt, mintha én lettem volna köztetek a legméltóbb: elől menni. Hanem az út szoros, az ösvény keskeny volt, mely előre kellett történnünk, — csak egymás után mehettünk, valakinek elől

*) Ez arczkép a „Magyarország Képekben“ című honismerető képes folyóirat első füzetében jelent meg először.

kellett menni, s talán a történet hozta ugy magával, hogy én menjek lefelé, talán azért történt így, mert én voltam köztetek tán a legidősebb veterán e pályán. Kiben a nagysága ily szerénységgel párosul: annak nagysága kétszeres.

Tudva van, hogy Ó Felsége Deák Ferenczet kinalta meg a miniszterelnöki tárczával s a felelős kormány megalakításával. Ő e megbízást nem fogadta el. Nem kényelemszeretéből, nem mintha azt hinné, hogy annyi munka után megilleti tán már a nyugalom. Deák Ferencz, hála Istennek, ép erőben, munkabíró kedvben van — s legyen még sokáig! — és ő nem is fog pihenni addig, míg a hazának az ő bölcseségére, alkotói és védő erejére szüksége lesz. Visszatartott az ajánlott polcot egyszerűen azért, mert független képviselői állásában többet vél használhatni hazájának, mint a miniszterelnöki széken. Előtte a haza az első, az egyetlen tekintet.

Midőn febr. 18-án, Ó Felsége leirata által az alkotmány visszaállítása kimondatott s a felelős miniszterelnök kineveztetett, az országgyűlés mindkét háza sietett Deák Ferencznek megvinni a hála, tisztelet, bizalom adóját. Az ifjúság és a polgárság fáklyászenében s harsogó éljenekben adott e kegyeletnek kifejezést. A városi képviselő-testület melegen üdvözölte az ünneplést hazafit. Mind ez üdvözlőkre adott válaszaiban, az egyszerűség leple alatt átsillog a tiszta hazafiságnak s az érdemet oly dicsően ékítő szerénységnek drágaköve. Képviselő-társaihoz így szólott:

„Kedves barátim! Az isteni gondviselés megadta érnünk e napot, melyen a fejedelem kimondta alkotmányunk visszaállítását; de ez a siker nem az enyém, — ez a miénk, és mindazoké, kik bár különböző utakon, de egyenlő érzellemmel és hazafissággal működtek az alkotmány visszaállításán, mindazoké, kikben a hazáért hű szív dobog. — Szónoklatot tőlem már csak elfogultságom miatt sem várhatok; csak néhány szót szólok. Engedjétek meg, hogy ezentul is veletek, köztetek működhessem hazánk és alkotmányunk érdekében; s azok közt, a kiket szerettek, tartastok meg engem is.”

A városi üdvözlő küldöttségnek ezeket mondá:

„Tisztelet polgártársaim! Azon bizalom, melyel engem, egyszerű polgártársatokat e nehéz időkben a képviselő állásra emeltek; azon bizalom, melyel e felsúlyosabb körülmények között is támogattátok eljárásumat, legszebb emlékek, legnagyobb kincsek életemnek. Egyes ember szava győzött a politikai viták között, de ha azon szó a polgárok akaratát fejezi ki, ha a szóló mögött a nép egyesült kívánata áll, a győzelem is hatalmassá válik, kivált ha annak alapja törvény és igazság. Az érdem, mely a sikert előmozdította, nem egyes emberé, hanem a népé.

Öröm és lelkesedés érzelmei szállották meg e város polgárait és az ország minden hű fiának kebelét, midőn megértették az eredményt, melylyel Isten mindenható kegyelme s a fejedelem igazságérzete a nemzet törvényes küzdelmeit koronázza. Örültünk és örülünk, hogy alkotmányos szabadságunk évezredes élő fája, melyet annyi vihar ostromolt, de gyökereiben meg nem rázott, ismét zöldülni kezd és virágzásnak indul. Ne feledjünk azonban, hogy a virág még nem gyümölcsös, de gyümölcs lesz belőle, ha Isten megővja vesélyétől. Hosszur az idő, mely szükséges arra, hogy a virágból gyümölcs fejlődjen és a gyümölcs megérjen. Mi, kik 18 nehéz éven át türelmellel tudtunk várni, gyakran enyészni kezdő csekély remény mellett is: várjuk el türelmellel a virág kifejlődését, a gyümölcs megérését. Kérjük a Mindenható, hogy dértől, fagytól mentse meg a győzme hajtásokat, ápoljuk a fát, őrködjünk, hogy semmi ellenség ne vehessen annak gyökere, és őrködjünk erőszakosan lerázni a fának még éretlen gyümölcsseit, mert fanyarok volnának azok, és türelmetlenségünkkel semmivé tennék magát a reményt is. Gondos ápolás szükséges tehát, folytonos őrködés, erély, ovatosság és türelem, hogy a kincset, melyet visszanyertünk,

jövőre megőrizhessük. Nem hiszem, hogy legyen e hazának oly fia, ki ne ohajtana honának boldogságát, szabadságát és fejlődését, s ha e cél felé talán egyik vagy másik közzülnék más utat tartana jobbnak, ha figyelmeztetve adna nézetüktől eltérő tanácsot: ne tekintsük azt gyanuval, kételkedéssel a jó szándék iránt, hanem ítéljük meg a hazafiság és testvéri szeretet szempontjából még akkor is, ha a tanács nézetünk szerint helyes nem volna. — En mindig köszönettel tartozom annak, ki figyelmeztet utam nehézségeire, és még annak is, ki nekem jó szándékából át mondja, hogy utam célhoz nem vezet; köszönettel tartozom még akkor is, ha figyelmeztetését alaptalannak hiszem. Csak így fog egy célra működni, néha talán különböző utakon, a honfiak ereje; csak így bír tekintélyvel még ellenünk közt is; csak így valószínűsíthető a szép remények, és megéri a gyümölcs, mely még most virágában rejlik.

Sok, igen sok, a mi még teendő; nagy a tevékenység tera, számosak az akadályok, melyeket el kell hárítanunk, hogy céljait érjük. E nehéz munkában is támaszra van szükségünk, s e támaszt a nép nyújthatja bizalmával, melylyel őszinte törekvéseinket kíséri. Tartástok meg e bizalmat irántam is jövőben úgy, mint eddig megajándékozottak azzal, és ha Isten segítségével kedvez: a jó ügy minden nehézségét daczára győzni fog, mert alapja törvény és igazság.”

Végetlen azon kegyelet- és tiszteletjelek száma, melyekkel Deák az egész országból elhalmoztatott: bizalmi nyilatkozatok, albumok s egyéb emlékek stb. Ezek az ő rendjelei. 48 előtt 52 megye táblabírája vala; ma is az egész nemzet szívében, elsőtől utolsóig úgy van beírva neve: mint a haza atyjá. Ő más rendjelre, más címre, más kitüntetésre nem vágyik. Ez az ő jutalma. S lehet-e nagyobb a bizalomnál, melyet egy nemzet nyújt?

És ha a szívből jövő imádság meghallgattatik az égben, ha milliók egyező kérésének van nyomtatéka a kegyelmes Isten előtt, ugy Deák Ferencz soká, igen soká fog élni. Hiszen a X parancsolatban is meg van ígérve: hogy a kik szülőiket tisztelik és szeretik, hosszú életűek lesznek e földön. S ki szerette valaha jobban anyját — a hazát — mint Deák Ferencz!

(sz. k.)

Rodostó.

A Márvány-tenger partját sötét éj lepte el, Sötét éjnek méhéből szellemek lépte kel. Lerázva nagy száznadnak enyésztesen porát, Fájó emlékezetnek némán tartják torát.

Szemükben anyni bánat: nézésük kész halál. Egy század síri ágyán nyugtot egy sem talál; Elől biborpalástban magasztos, szent alak, — A Márvány-tenger zúgni, zokogni kezd alatt.

A lány habok fölött a szélvész végig suhan, Fehér tajték a sárga homok fölő rohan. A néma szellemeken egy hű vágy repül át: A habba, a viharba veti be mind magát.

A tengeren keresztül szállnak száguldvá el, Tornyosuló habokkal törnek az égre fel. Villám-szekérrel száll a felhő velük tova... — Határod itt van, itt van vérell szentelt hazá!

„Mit veték, a százados mag vajh! kikölt-e már? Rám a szabadság forró, álmódott napja vár? A nagy küzdelmek árán boldog-e a haza? — Ekként dördült magasból nagy Rákóczi szava.

S lenéz a földre s látja ezrek keserveit, Lenéz a földre s hallja a lánccsörgéseit. És szólanul és némán rohan tovább-tovább, A míg eléri újra a zöldes Marmorát.

(1867. január.) Zilahy Imre.*

A szerencsétlen narancsfa.

Itt az alföldi síkságon, a beláthatlan róna egyik gyönyörű pusztáján semmiféle fa sem látható olyan mennyiségben, mint az akác. Van ugyan imitt-amott egy pár jegenye, egy-egy vad

* Az elhunyt ifjú költő utolsó, hátrahagyott műveiből.

gesztenye, a kertekben s a tanyaik körül néhány gyümölcsfa, de mindez csak elszórván, mintegy vendégeként tűnik fel a nagy mennyiségű akácok között. A zántóföldek, kaszálók, majorok és tanyaik mind evvel vannak szegélyezve, s a köztük határként felhanyt árkok partjai sűrűn beültetve. Órákig elmehet az ember, egyik pusztából át a másikba, folytonosan lombdús ágainak szelid árnyékában, megvédve a pusztai nap égető sugarai ellen. Pedig levelei oly finomak, átátlátszó, ágai oly karcsuk, hajlékonyak, a legkisebb szellőre meghajolnak, s ide s tova lengenek. — De meg is látszik rajtuk, hogy itt igazán hazajókban, otthon érzik magokat; mintha csak azt susognák: mindenütt jó, de legjobb itthon! Némely helyeken egész kis erdőcskéket képeznek; de nem sötét, kietlen rengetegeket, rémes félhomálylyal, borzasztó fenevadakkal, lesben álló ziványokkal, hanem nyájias, világos enyhülteket, hol nyulak és fagylok tanyáznak, mintegy hízalva magokat, míg az emberek asztalára kerülnek izletes sült alakjában.

Egy ilyen kis erdőcske díszlik ide nem messzire, félóránnyira az urasági kastélytól. Csak alig pár évtized előtt ültették ide, s már is annyira gyarapodtak, hogy nemcsak a végtelen rómaságon kifáradt szemeket gyönyörködtették, de néhány év előtt már ki is lehetett vágni a megvastagodott, mindenemű használatra alkalmas törzseket. Gazdasági eszközökre, tüzelésre, építkezésre, sőt még butorokra is lehet azélekemységű fáját használni. Nem lehet hát csodálni, vagy épen rossz néven venni, ha e faj kissé büszke annyit szép, jó és hasznos tulajdonára. A kivágott öreghek helyét kettős igyekezettel siettek az ifju hajtások kipótolni. S bizony nem igen jó szemmel nézték, ha egy-egy idegen más fajta fa tolakodott közéjük, s foglal helyet, s terjeszkedett és növekedett a maga módja szerint köztük. Mit keres itt? Miért nem foglal helyet más vidéken, övi között? S hozzá még ezek is ép úgy megkivánták a föld nedvét, s a nap sugarait magok számára, mintha csak ide tartoztak volna! Gyökereik szétágaztak, sőt néhol össze is fonódtak az akácfajok gyökereivel, s lombjaitak, leveleiket ott hajtogatták, rezgették az övéik mellett, enyelve simultak közéjük, sőt susogásaikat is összevegyték az övéikkel. „Bizony rossz világban élünk!” mondogatták az öregebbek; „az ember meg otthon sem lehet igazán otthon!” S a fiatalok türelmetlenül rázták meg ágaikat, s haragosan berzengették szürös töviseiket.

Legnagyobb elkeseredést szült köztük egy kis alacsony bokor, mely húsov, vastag, sötétzöld leveleivel mozdulatlan állt lábáiknál. Évről évre alig lehetett rajta valami növekedés észre venni, tavasszal nem virágzott, s ősszel sem gyümölcsöt nem hozott, sem magot nem érlett. Csak kis bokor volt, de valahogy mégis látszott rajta, hogy fa akarva lenni. „Mire az a fenhéjazás!” mondogatták az akácok magok közt, mikor az esteli szellő egymáshoz közelebb hajtogatta sudaraitak. „Még eddig sem hasznát, sem szépségét nem láttuk, s mégis olyan mereven tartja magát, mintha itt köztünk nem jó helyen volna, s többre volna érdemes!” s igyekeztek még magasabbra nőni, s még jobban terjeszkedni, hogy a megvetett bokrot kiszoríthassák. Szegényhez már alig jutott napsugár, egy el volt fődve általuk. Pedig épen ez kellett volna neki, jó meleg, forró napsugár. Ennek hiánya miatt nőtt oly lassan, maradt oly törpe, lombtalan. Épen szomszédságában állt egy sugár, ágában és levelekben kiválólag gazdag akácfa. Mint jó szomszéd perze e foglalkozott vele legtöbbit. Tavasszal, midőn gyönyörű, illatos fehér virágai számtalan firtókkal ékesítik, boszankodva kérdé a kis bokortól:

„Hát te már soha sem fogsz virágozni? csak a mi illatunkat szivogatód, s magad nem járulsz hozzá, hogy eltöltsd a léget illattal, s gyönyört szerezz az embereknek és madárkáknak? Miért élsz hát? életednek, létezésednek mi célja?”

„Miért élek?” sohajtott ilyenkor a kis bokor. „Oh volnék csak ott, hol a földet tűzőkádó hegyek lávája termékenyíti, hol a nap forróbban süt, hol a tél oly enyhe, hol a hó és fagy ismeretlenek, oh akkor én is fel nőnék, tavasszal én rajtam is virágok fakadnának, hófehér virágok, melyeknek kelyhéből édes illat tölti el az egész léget, az egész országot! Igen, s a menyasszonyok az én virágaimból fonják szűz-koszorúikat, midőn életük legboldogabb napján Isten oltára elé állanak, örök hűséget esküdni annak, kit legjobban szeretnek a világon!”

„Oh be jól tud dicselkedni!” szolt megvetőleg legközelebbi szomszédjához hajolva az

akácfa, s haragjában néhány sárga levelet szórt a kis bokorra.

„Szép, szép!” szolt ismét feléje fordulva. „Am legyen, vegyűk, hogy virágozni tudsz, s virágaid olyan nagyon becsesek, de hát aztán? mi jön aztán, mi a haszon belőled, mert azt csak nem nevezük haszonnak, hogy a menyasszonyok fejét ékesíted? Haszontalanság az egész! Hát még mit tudsz? van-e gyümölcsöd? fűdat lehet-e mindenfelére használni? Hm! bizony nem gondolnám, ha rád nézek.”

„Ha virágaim elnyiltak,” felelt búsan a kis bokor, „utánok kis apró zöld gyümölcsök képződnek, melyek aztán a forró napsugaraiban csakhamar nagyokká fejlődnek, s megérve olyan sötétsárgák lesznek, s ugy kandiálnak elő a zöld levelek közül, mint megannyi arany alma. Messze országokba elszállítják, s nedvsűs belét enyhítéssül használják a meleg nyári napokban, s télen hűsítőnek, midőn a bálókban a tánczról elfáradnak, kimelegesznek!”

„Legalább versbe szedné ezeket a hazugságokat!” szolt gorombán az akácfa; „akkor legalább költeménynek hírnak, s elszavalná egy-egy éretlen síheder, mint az a tavali, ki itt lombjaink alatt szavalgató nyavalás verskebe szedve képzelt szenedéseit.”

„Egykor,” beszélté tovább a kis bokor, mert ugy szeretett volna jobb véleményt kelteni maga iránt, „egykor, mint anyám, kitől származom, beszélté, azon országban, mely hazám, nagy, borzasztó csatát küzdte a szabadságért, melyben ezeren és ezeren elveszték életüket. A csata után egy sebesült, majdnem elvérző harcos nagy nehezen elvonulotta magát a csatáról, nehogy a gazdátlanul száguldó paripák által eltapodtasék, s egy közelfekvő erdőcskébe, lombjaink alá menekült, hol kimerülve, alig piheget terült el a földön. „Víz, csak egy csep vizet!” liheg szomjuságtól elepedt, kékülő ajakkal. Egy kis forrás ott csörtözött közelében, de odáig már nem birt vándorolni, s a kin és szomjuság már-már megölte volna, de ekkor a föléje hajló ágak egyikéről egy olyan nagy, sárga arany alma hullott alá, melynek nedve új életet csepegtetett lankadt tagjaiba, hogy aztán a legközelebbi faluba mehetett, hol bekötözték sebeit és meggyógyították. Halálból mind megvette azon fa gyümölcsét, s elküldte messze hazájába, szeretett hitvesének!”

„Jaj, be érzékeny történet!” mondá az akácfa, s egy cseppel sem érzett több rokonszenvet az idegen bokor iránt, sőt elmondván a hallottakat pár szomszédjának, s azok ismét tovább, így hogy az egész erdőcske megtudá, mindnyájan még inkább elkeseredtek ellene, s nyilg tan ki mutaták iránta neheztelősöket.

„No bizony!” zúgták egyhangulag, „neki ez a nap nem elég kővér? ez az áldott fekete homok föld nem elég kővér? Csak hallja az ember, nekünk elég jó, mi növekedünk, virágunk, megvastagodott fánk mindenféle haszonra alkalmassá válik benne, s neki ez nem elég jó! Be kényes! pedig csak rá kell nézni, milyen nyomorult, satnya; fának szeretné kiadni magát, pedig bokornak is milyen silány! S a mi virágjáról és gyümölcséről beszél, higgye a ki hiheti, mi ugyan egy kukkot nem hiszünk belőle! Mese az egész; a legkisebb csemete sem tartaná igaz történetnek, mi pedig felnőt, már nem egy nyarat és telet átélte tapasztalt fák vagyunk, s megvetjük az ilyen hiteletlen regéket!”

A kis bokor élete ezután még szomorúbbá vált. Senkitől maga körül semmi részvétet, semmi szeretetet nem tapasztalt; mindenkinél útjának volt; még a kis virágok is, melyek körültelődtek, zúgolódtak ellene: miért fogja el előlük a napot? Pedig szegény, de hogy ő fogta el! hiszen ő maga sem részesülhet benne, ugy elföldtél a fölötté szétterjeszkedő akácok lombjai. Ezért senyvedt, ezért nyomorgott ő is olyan keservesen. Nem láthatta a nyári meleg elvonuló föllegeket, nem érezhette a nap meleg, éltető sugarait.

Egyszer néhány szegény napszámos jött ki, száraz galyakat szedgetni, az erdőcskébe. Beszélgettek ki, hol dolgozott a napokban? Egyik közülök az urasági kertész mellett dolgozott az üvegházban. Elbeszélte a többinek, milyen pompás ott minden; telegen hány öl fát tüzelnek föl, hogy folyvást jó melegen tartásuk az üvegházat, mert csupa meleg országokból való virágok nyilnak ott, télen még több, mint nyáron. S mennyi narancs és citrom terem ott! Neki is adott a kertész lázban fekvő gyermeke számára egy narancsot. Mikor hazai vitte, volt öröm, üjjongatás! „Bizony meg is érdemi az a pompás, aransárga gyümölcs, hogy olyan gyönyörű nagy cserépekbe ül-

tetik, s ősszel, a mint kissé hűvösödik az idő, azonnal beviszik az üvegházba, s ott fűtenek neki, és gondják viselik egész télen át!” Evvel az emberek tovább mentek.

A kis bokrot, mely az akácfákkal együtt minden szót jól hallott, kimondhatlan vágy szállta meg, hallván, hogy az üvegházban mily becsben tartogatták a fajabeli növényeket, s hogy testvéreire, rokonaira akadhata. De az akácfáktól ezentul még többet kelle szenvednie. Gúnyolták: hogy ugy-e bizony ő is oda szeretne jutni, ő is arra vágyik, hogy cserébe ültessék, s bevigyék az üvegházba, s télen fűtsenek neki? Még pedig talán épen akácfával? S ezért haragudtak reá leginkább; pedig a szegény mint tehetett róla, hogy az akácfát soha sem szokták cserébe ültetni, sem az üvegházba vinni, sőt a hol ily nagy mennyiségben vannak, még fűtenek is vele? S ettől kezdve épen gyűlölettel tekintettek reá. Még a levegőt is irigyelték tőle, és félhanyták, mintha nekik nem jutott volna elég. Szemére hányták örökös boldogtalanságát.

„Lám, mi boldogok vagyunk, mert mink megelégszünk helyzetünkkel, mi nem ábrándozunk lehetetlenségek után. Nekünk elég meleg ez a nap, elég jó ez a föld, azért virágunk és hasznót hajunk. Mi megfelelőink rendelkezésünkre, teljesítjük kötelességeinket, Mindenkitől magától függ, hogy boldog és elégedett legyen. Többre és jobbra vágyni, mint a miben részesülünk, vétek, s a ki vétkezik, méltán lakol. Mi jók vagyunk, mi nem vétkezünk, azért boldogok is vagyunk!” soly haragosan zúgtak ellene, mintha förtөгet vonult volna a kis erdőcskén át. A kis bokor szerette volna mentegetni magát, de szóhoz nem juthatván, csak magában gondolta: „Hiszen ő is elégedett volna, ha saját hazájában, övi földjén lehetne, ha természetének megfelelő éghajlat alatt élné; vagy legalább az üvegházba juthatna, hogy télen át ne kellene a hidegtől annyit szenvednie, s folyvást attól tartania, hogy megfagy, hogy soha több tavaszt nem érhet meg. S nyáron kapna elég világosságot; mit tehet ő róla, hogy neki a meleg és világosság életszükség, hogy ezek nélkül sem virágozni, sem gyümölcsözni, nem tud; mit tehet ő róla, hogy ide vetődött közéjük, saját boldogtalanságára s mindnyájak botránykozására. Oh, bár volna ő is akácfa, akkor ő is boldog, ő is elégedett lenne!” sohajtott fel hangosan.

„Nem mindenkinél adatik az, akácfá lehetni!” viszonáz gőgösen; „épen azért, ha valaki csekélyebb, húzza meg magát, és érje be avval, a mit mások juttatnak neki.” Bizony pedig már alig jutott neki valami, még a levegőt is igyekeztek elfogni előle; s egy kis bojtort, mely ott a tövében nőtt, mindenképen igyekezett őt ragadós, szürös ágaival bosszantani.

Egyszer egy szép nyári délután könnyű kis fogat állt meg az erdőcske szélén, s egy halvány, ifju nő szállt ki belőle, kis leánykájával. Az erdőcskébe jöttek sétálni. A legművebb, legárnyasabb helyen leültek; a kis leánya vidáman jártázkodott, de anyja, bár mosolygni igyekezett reá, igen nagyon búsnak látszott, és szólanul merengett a rezgő lombokon. Távolsó férjére gondolt. Egyszerre felkiáltott, meglepetve, örömmel; a kis bokrot pillantá meg.

„Nézd, nézd, gyermekem!” szolt leánykájához, „nézz ide, megismered-e, kicsoda bokor ez?” S a kis leány megismerte, hogy az kis narancsfa, s ugy örült rajta, mert az alig volt nagyobb nálánál. De a nő még inkább örült; hálás, könybe lábadt szemekkel nézte hosszasan, hiszen arra emlékezett, hogy e fának gyümölese egykor, messze távol országban csatózó férjét megmenté a haláltól. S e csemete ugyanazon narancsokból származik, melyeket az haza küldött családjának, hogy ők is részesüljenek azon fának gyümölcséből, mely megtartá életét kedvesei számára. Igen, igen! ő szokott akkor ide kijöni, s jól emlékszik, hogy ama narancsokból egyszer ide is hozott magával egyet, megette, s e bokrocska itt bizonyosan a szétszórt magvak egyikéből származik, mely itt kiesirázott, s győzme hajtása éveken át tengődött. Csak Isten csodája, hogy ki nem vett, el nem fagyott.

„Szegény, szegény kis fácska, itt ugyan rossz dolgod lehetett árnyékban és hidegben; hogy tudtad kiállni? de ne busulj, ezentul jobb dolgod lesz; én visclem gondodat, hálás szeretettel foglak ápolni, emlékül, hogy legdrágább kincsemet a világon, férjem életét, neked köszönhetem!” Könyek hullottak szeméből a kis fácskára, megcsokolá leveleit, s az végre szeretve érezvén magát, oly boldog volt, mint még soha, soha!

A nő kocsijához sietett, haza küldé, hogy azonnal hozzák ide az üvegházból a legszebb, legpompásabb cserépet. Aztán vigyázva kivették a kis bokrot a földből, s a drága cserépbe ültették. A nő saját kezével egyengett el rajta a földet. De nem vitte magával haza, nehogy a kocsirázása megártson neki. Két kertészlegényt fog azonnal érte küldeni, hogy a legnagyobb gonddal, kézen vigyék haza.

A kis narancsfa örömeiben minden bántalmat megbocsátott, elfeledett, sőt sajnálkozva nézett a bojtortájbokorra, melyet vele együtt kiastak a földből, s most ott hevert letapodva, elfonnyadva.

„Isten veletek!” szolt az akácfákhöz; „Isten veletek! Most már én is boldog leszek, s nem fokok busulni és haszontalanul tengődni többet. Azt hiszem, jót akartatok velem, csak hogy én nem tudtam, nem bírtam követni jó tanácsotokat. Eljetekek boldogul! végre én is boldog leszek!”

A nap leszállt, a madarak elültek, kü és lomb mozdulatlanul szendergett. Csak a kis narancsfa volt ébren. Szabadítót várta. De az éj is beállt, a csillagok ragyogva néztek le a földre, s a hold homályos fényével vonult el a kis erdőcske fölött. Már reggeledett, a nap feljött, az egész természet felrészülőve örvendezett az új életnek. A kis narancsfa csak várt... várt... A reggeli harmat kissé felüdté lankadni kezdő leveleit, s a nap sugarai új reményre gerjeszték. Egész nap jövendő boldogságáról álmodozott. De az a nap is elmúlt és senki, senki sem jött érte.

Nem is fognak soha! Mert az egyetlen, a ki őt szerette, ki saját kezével ültette a szép porcellán-dézsába, ki neki olyan boldog jövőt ígért, az a halvány, busongó nő nagy-nagy beteg! halálosan, gyógyíthatlanul! Midőn akkor haza ment kis leánykájával, fekete pecsétes levél várt reá, midőn elolvasta, a földre rogyott, mint egy letört lilium. Férje halálát adta tudtára a levél. Némán, szólanul fektött ágyában, nem látott, nem hallott semmit, még kis leánykáját sem ismerte meg, ki pedig szüntelen ott sirt ágya mellett. Végre megszünt szenvednie, lehuntya megtört szemeit, s lelke elköltözött oda, hol a szerető szívek örökre egyesülnek.

A kis narancsfa nem sokáig élte tul. A kastélyban a bekövetkezett gyászos események miatt senkinek sem jutott többé eszébe. Ott maradt a cseréppel együtt! Ellenségei csakhamar ismét feltámadtak ellene, guntyárgyul szolgált a legutolsó tövisbokornak. Szemére hányták a bojtortáj elpusztulását, melyet pedig máskülönbön észre sem vettek volna; azzal vádolák: az ő nagyravágásának esett áldoztat, s kijelenték, hogy egy ilyen gyilkos gonosztevétt nem akarnak megtérni a föld színén. Pedig láthatták, hogy a kis fácska már nem viszi sokáig, napról napra jobban pusztult, de csak annál inkább bántalmazták. Végre ő maga is el kezdé hinni, hogy nagy bűnös lehet, hogy a sors ennyire üldözi, míg körülötte minden oly boldog. Még jobban elcsigáztatá és emészte életét. Gyökere nem birt táplálkozni a kiszáradt földből, s ágai nem kapván elég nedvet, kiszáradtak, levelei lekonyultak, lehullottak, s a kis fácska végre kiszenedett.

Szendrey Julia.

A remetei g. e. templom,

(Máramarosban).

A Técsőről Máramaros-Szigetre vivő országot mellett, a Tisza regényes völgyében fekszik Remete falucska. Lakosságának legnagyobb része görög egyesült vallású, s nyelvre nézve oroszok; van azonban benne több magyar nemzeti kuria is, a Keeskeméthy Kormos, Revisnyei Reviczky, Rednyik és több családokéi.

A falu déli részén egy dombon, melyről gyönyörű kilátás nyílik a Tisza völgyére és Máramaros havasaira, főszentélyével keletre fordulva áll a remetei görög egyesült temploma. Magában véve kis méretekkel bír ugyan, de tekintve csucsives góth ablakait, építési idejét a XV-dik század kezdetére tehetjük, annál biztosabban, miután a góth ablakok mérnövei még igen primitív szerkezetűek, nevezetesen három levelű rózsaképből (Dreipás) állanak. A későbbben, különösen a XV-dik század vége felé oly nagyban divó ugynevezett „halhályok” díszítési formák itt még egészen hiányoznak. — Régebben a pálosok zárdájához tartozó templom volt, s a zárdáépületnek alapfalazatai a templom északi oldalán még most is jól kivehető. Mondják, hogy itt volt azelött Máramosmegyének első gymnáziuma,

azonban biztos történeti adatok hiánya miatt ezen állítást nem lehet bizonyítani.

Érdekes mint XVI-dik századbeli magyar nyelvészeti emlék, II. Lajos királyunk levele a remetiekhez, mely szóról szóra következőképen hangzik:

„Mandatum Ludovici Regis pro parte Heremitarum Remetiensium 1516. Commissio propria Regis.“

„Lajos, Isten Kegeicelmebeol, Magiar Orszagnak es Ceh Orszagnak Kirallia, stb. az my Maramaros Varmegienkben lakó hveinknek ugj mint az feo Ispannak, Vice Ispannak, es az szolga biraknak. Keoszeneteonket es Jo akaratunkat stb.“

„Panaszolkodanak minekunk az Maramaros Varmegieben leuo Bodog asszonj kalastromaba lako Remete barátok supplicatioiokban hogy az ő otth Mara. Varmegieben leuo falobeli Jobbagiokhoz volna az Regj el mult boldog emlékezes kiralioktól szabad teorueneiek es priuilegiomok mellet az meghneuezett Remete falubeli Jobbagiok tartattak ollian szabadsagba mint az mj otth Mara. Var. leuo otth varasink az minemes szabadsagban vannak: es nem volt az Varmegieheoz rendelue semmi fizetesben, hanem my az otth varasinkhoz voltak szamlaltatva, minden teorueni el es szabadsag mind eleiteol fogua. Ty pedig nem tudgiatok ki akaratiabol auagj miczoda meltosagbol indittatan, az meghneuezet fratereknek es az eo Remetej Jobbagioknak illien szabad regi teorueneiket es priuilegiomokat meg nem tekintuen eoket az my Mara. Varm. leuo eoeth (öt) szabad Varinteoel el akartatok szakasztani es az Varmegieheoz akartatok koetny, s eott Vgian elis szakasztattatok es magatokhoz kapczoltatok stb. . . (Datum Budae in festo Laurentii).“

Ha figyelemmel kísérjük e sorok értelmét, azt vesszük észre, hogy őseink tiszta magyar nyelvre igen keveset különbözött mostani nyelvünkötől, csak az írásmódja különbözött itt-ott.

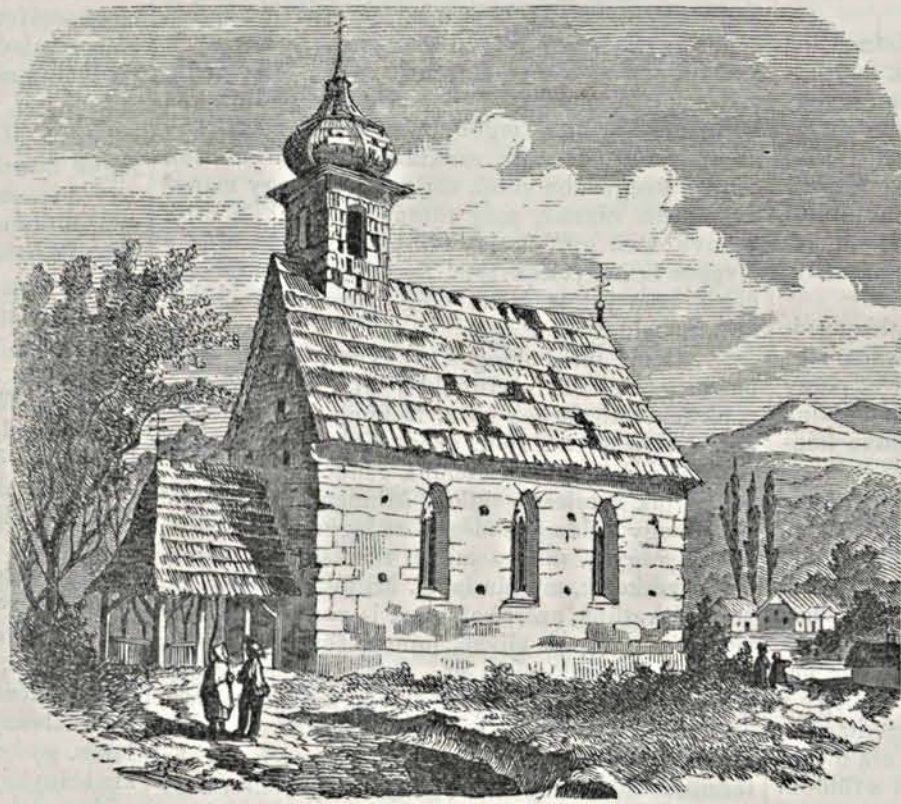
Ez oklevél bizonyítja, miszerint a remetei jobbágynak már a XVI-ik század elején külön jogai valának, és hogy e zárdatemplom Boldog Asszony (Szent Mária) tiszteletére volt szentelve.

Jelenleg ezen templomot gör. egyesült szerzetesek használgják; ezek készítették mind e templom tetőzetét toronynyal, mind pedig az annak nyugati oldalán levő fatornácot. Képünk e templom három góth ablakos déli oldalát tünteti elénk, háttérben Remete helység lakóházai közül néhány és Apecka nevé navas messze kéklő esz-csa láthatók.

Bozók vára.

Hontvármegyének északi részében a Korponára vezető úttól balra terül el a regényes ugynevezett bozói völgy, hajdan a premontrei rend

hason nevé sz. Istvánról nevezett prépostságának birtoka, is kolostorának és helye. Fölötte magas szikla hegyen áll a most is lakható bozói vár. A prépostság alapítójának Lampert főispánt és nejét Zsófiát, sz. László király nővérét tartják, kik az azonkori szokás szerint erődítvény-alaku kolostort is építették, mint vélik, 1130. körül. Három év múlva II. Béla és utána több király az alapítványt megerősíté és gyarapítá; azonban a terve

A remetei s. c. templom (Maramarosban).

delmes birtokkal ellátott prépostságnak a szomszéd nemességgel századokon át birtokviszályi kérdések miatt kellett küzdenie, és nem egyszer a birtokpusztítás és kolostordulás mellett a szerzetesek is véres bánalmazásban részesültek. Sokkal válságosabb napokra viradt a bozói prépostság a mohácsi vész után következett anarchicus időszakban. Már 1530-ban gyarmati Balassa Zsigmond zsákmányolói a bozói kolostorral is érez-

pedig ennek II. Pál és János fiaira. II. Pál gyermektelen lévén, és különben is, nevezetesen 1649-ben az esztergami érsekség részéről szüntelen perrel háborgattatván, özvegye Balassa Szidonia a prépostság egy részét a nagyszombati jezsuitáknak hagyá, honnan a bozói uradalom fele a pesti kir. egyetem tulajdona lón. Az uradalom másik fele végett Szelepcsényi György érsek küzdött, hogy ismét egyházi vagyonná tehesse. És ezt annál könnyebben elérhette, mert e rész Fácsey Jánosnak kezéről annak fiára Fácsey Gáspárra szállott, ki pap-pá lévén, 1684-ben mint kánonok az esztergami képtalan tagja volt, a következő évben pedig a Fácsey-ak férfitagát sirba vitte. — Ekkor Szelepcsényi a bozói vár és uradalom felé a jezsuiták részére ugy nyerte, hogy az általa alapított papnövelde alapítványához tartozzék, honnan idővel az a pesti központi papnövelde birtokává vált.

A bozói vár — mint képünk mutatja — most is fennáll. Hajdan a Fácseyak fészke volt, hol 1632-ben Eszterházy Pál is megfordult. A Tökölyi korban 1678-ban az ország is megerősítettéi rendelé. Ez évben történt, hogy a Tökölyi pártján harcoló Balassa Imre Bozók várát a benne volt foglyok árulása folytán elfoglalta, és a várnagyt Dobis atyát, Mora István kapitánnyal és a korponai plébánossal együtt lefejezteté.

N. I.

Bozók vára, Hontvármegyében. — (Keleti Gusztáv rajza.)

tették az országos vizsály eredményét, midőn a bozói kolostort kifoszták, és a szerzeteseket részint megsebzék és legyilkolák, részint szétszórák, és eképen Bozók Balassa Zsigmond kezébe került, bizonyosan birtokainak is legalább tete-mesb részével, mert egy részét Csábrág ura Balassa Menyhért, Zsigmond bátyja, tartá hatalmában.

Bél Mátyás szerint Balassa Zsigmond I. Fer-

A közösiégi 67-es bizottság ülései.

Képünk az akademia kis gyűléstermébe vezet; de most nem a tudósok felolvasásainak vagy nyelvészeti (olykor szintén elég éles) vitáinak vagyunk tanúi e helyt. A képviselőház által a Magyarországot s Ő Felsége többi országait és tartományait közösen érdeklő ügyek miképi elintézése végett javaslatkésítésre kiküldött nagy bizottság tartja itt üléseit. (67-esnek mondjuk most is, mert eredetileg annyi tagja volt; bár azóta két érdemes tagját a halál ragadta el.) Eleinte a bizottság ülései a rendes szokás szerint egészen zártak voltak. De midőn a júniusban elnapolt országgyűlés novemberben ismét egybehi-vatott, s a december 6-kán bevégzett felirati vita s azt követett végzés értelmében most már a 67-es bizottságnak saját 15-ös albizottsága közösiégi javaslatának tárgyalásába kelle kezdnie, — hogy

bizottság elnöke ül, gróf Andrássy Gyula; mellette oldalt Csengery Antal, a bizottság előadója. Soha két ember nem volt jobban helyén, mint e kettő. A bizottság tagjai két oldalt a padokon sorakoztak. Képünkön is fölismerhetjük Deákot, Eötvöst; balról felállva, épen beszédközben Ghyecz Kálmánt, mellette Tisztát s talán még egy pár alakot.

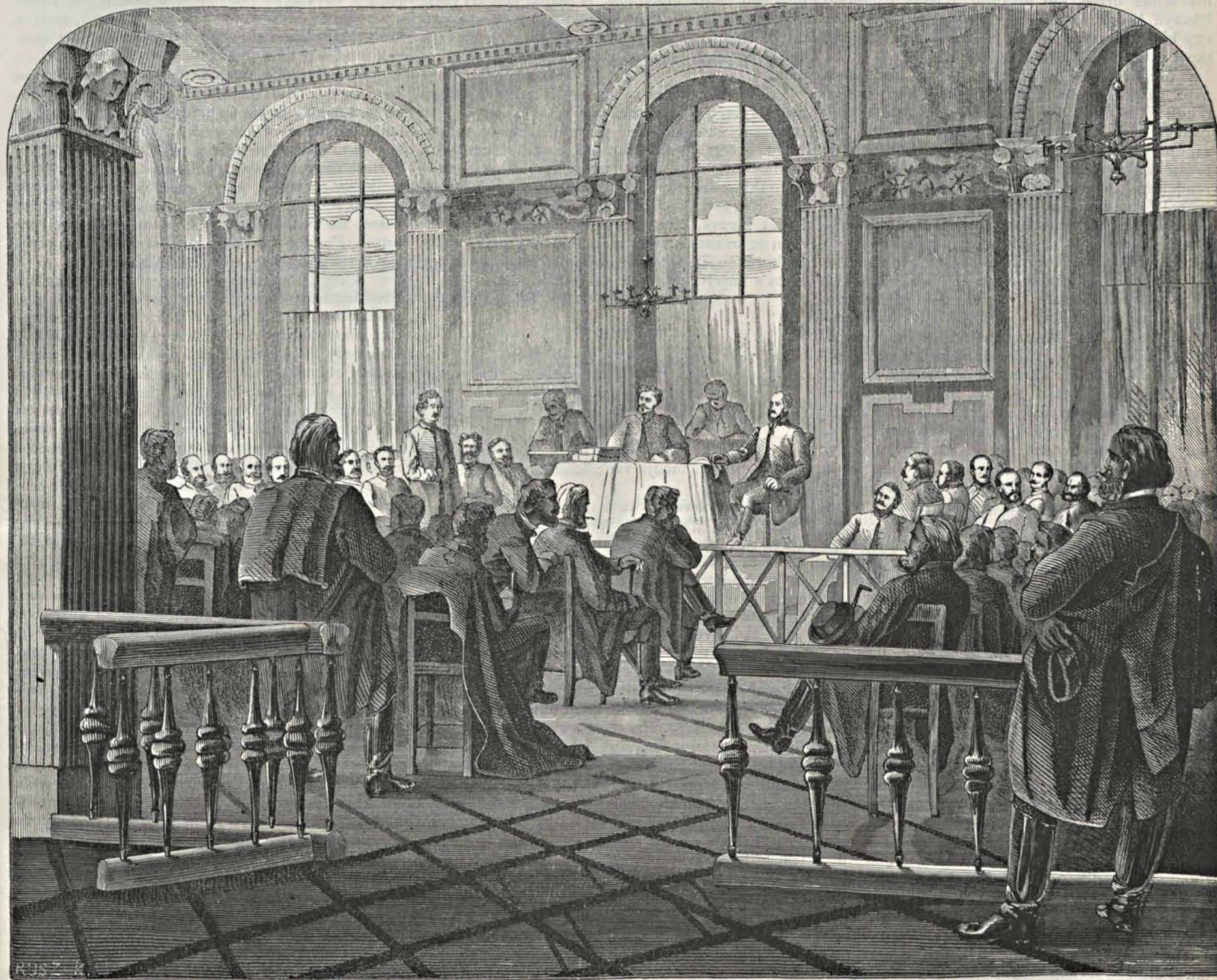
A tanácskozók mögött, kis asztalaiknál, egy pár gyorsíró ül.

A kép előtere a sorompó egy töredékét mutatja, mely a tanácskozókot a képviselőköt álló hallgatóságtól elválasztja.

Adja Isten, hogy a bizottságilag már elkészült roppant fontoságú munkát, ha majd országgyűlésileg is el lesz fogadva s törvény erejével bírand, hazánk javát minden tekintetben csak emelje és előmozditsa.

tüzként ismét ingoványba vezethetne, honnét majd nem tudnék kár nélkül kigázolni, és csak közönyös és mindenképen gyermeki ártatlanságu dolgokra lévően szoritva, küldök egy kis elbeszélést azok számára, kik olykor megúván az elfárasztó tudósításokat sikertelen feliratokról, készséggel fogadják a könnyebb emésztetű olvasmányt is, és a magyar nemzeti multságok kedvelőivel tudatni kívánom, hogy mi itt Texasban sem hagy-tuk el egyik nemzeti szokásunkat — az agarászatot. — Mielőtt azonban jan. 9-kén tartott egyik nagyobb agarászatunkat leírnám, elébb agaraim-ról es az itteni nyulakról kell egy pár szót ejtenem.

Rendesen hat agarat tartok és ezuttal is annyit vezetünk az agarászó térre. Agaraim magyar törzs tiszta véri származékai. A két törzskutyát zempléni régi barátim szivességéből kaptam, s Hamburgból személyesen átszállítottam és nem kis ügygyel bajjal, midőn 1858-ban

A képviselőház 67-es bizottságának ülése az akademia gyűléstermében. — (Greguss J. rajza.)

ily mindenkit érdeklő, mert a haza életkérdéseit érintő ügyben még a bizottsági tárgyalásokból se zárássék ki egészen a nyilvánosság — a bizottság bizonyos korlátolt nyilvánosságot határozott el üléseire nézve. Ez abból állt, hogy hallgatókúl a képviselőház tagjai (mások nem) megjelenhesse-nek; tudósítóik pedig csupán gyorsírók, nehogy hírlapírói osonka vagy megbizhatlan közlések többet rontsanak, mint használnak a nyilvánosság-nak.

Január 28-kán kezdte meg tárgyalásait a bizottság s azokat csaknem félbeszakítás nélkül folytatva, február 6-án fejezte be. A legfontosabb tárgyak fölött, mindkét részről tiszta hazafini érzéssel folytatott élénk viták voltak ezek. Az akademia kis-gyűlési terme a história egy fontos fejleményének kezdő szálait tartotta itt magában. Vessen most az olvasó egy tekintetet képünkre.

Középen, az emelvényen, asztala mellett a

Magyarok agarászata Texasban.

(Eredeti levél.)

Sir-mező San Antonio felett, Texasban, január 10.

Ne várjon tölem a szerkesztőség komoly tárgyakról való értekezést, — ilyesekről én nem írhatok édes hazámba; mert eddigéig nem tudtam tollamat annyira megjamborítani, hogy közérdekebe vágó cizkém az „Imprimatur“ hatalmas privilegiumát magyar lapnál megnyerhette volna. Már pedig hiába minden igyekezetem; mert a mit Laczika nem tudott megtanulni, abba az öreg László sem tud már bele okni.*

De megszakitom e bevezetést, mely bolygó

* Reméljük, hogy most már, a viszonyok szerencsés fordulatával, ama másnémet tárgyakra nézve sem lesz semmi „elháríthatlan akadályokba“ ütközés. Közleményeit mindig örömmel fogadjuk. Szerk.

Genfből e földre visszautazám. Nagy újság s bámulat tárgyai voltak eleinte.

A nyulak karcsúbb testűek s valamivel kisebbek a magyarországiaknál, más részről nagyobb fülekkel ellátvák, miért is az idevaló köznépi által öszvér-nyulaknak nevezetnek. Ezek azonban csak a Texas államban és az azzal határos Mexikóban honosok, az Egyesület többi keleti és északi részében, kivéve Kaliforniát, nincs tulajdonképeni nyúl, csak egy apróbb fajja a vad tengeri nyulaknak, melyet itt rabbit-nek, Franciaországban pedig lapin-nek neveznek. A kaliforniai nyúl ismét kisebb a texasinál és veresebb szőré.

A mint a hívesebb idősök beállott, többen a szomszéd San Antonio városból fölkértek, hogy részesiteném őket agarászati multságban. Szívesen hajlottam kérésökre s az imént említett apot társaságos agarászatra tűztük ki.

Meleg verőfényes nap volt, csak néha vonulván el egy-egy ritka felleg a láthatár fölött; — de

gyenge nyugati fuvalat tartá föl a lég kedvező mérsékletét. Reggeli két órák s így a nap első sugáiraival indultunk mi családállal: — két fiain Farkas és ifjabb László, leányom Ilona, én magam s két nálunk halt honfittársunk, a 7 angol mérföldnyire fekvő agrarászó tér felé. Utközben egy gyűléshelyről kijelölt külvárosi mulatóházánál a többi meghívottakhoz csatlakoztunk. A társas kört bátran nevezhetem válogatottnak. Az itt tanyázó egyesült-állami katonaságnak két ezredese, egy őrnagy, pár százados és hadnagy, a polgáriak közül a kerületi törvényszék elnök-bírája, az Egyesült-államok itt nem rég föllállított bankjának igazgatója, egy ügyvéd, s mint említett, két magyar társunk, kiknek egyike Katona Gábor Balmazújvárosról, 48-ki honvéd, később besorozott osztrák katoná és szerencsés szökevény Olaszország határaitól, képezék azt. Tizenhét lovas személyből állott az egész társaság, közöttük egy szomszédunk hajadon rokona, és ennél fogva, leányomat is jöde érte, két lovagnó. Kisért azonkívül könnyű kocsin az említett bíró neje, — s végre egy kis társzeker, melyen thest s lélekvidámító tápot és italt szállítottak utánunk.

Megérkezvén a kitzött tőre, kiadtam a napi parancsot, mert bár köztünk két ezredesi rangú vitész volt, én vettem föl, mint az ostromló hadnak t. i. az agraroknak ura, a hadjárat parancsnokságát, s két egyenlő szárnyra osztván a lovasokat, nyolczat jobbra, nyolczat pedig balra rendeltem, magam Laci fiammal mint legfiatalabbal és ennél fogva segédemmel a derék hadat vezényelvén. Egyes honlokonal tartására szólítván a csapatot, és az agrarok szabadon bocsátva mint száguldókat a lovasok vonala előtt, jó kedvvel is indultunk előre egy kisebb és ritkább bokrokkal fedett füves mezőre, melynek éppen csak nyugat felé volt némi lejtős dombordása. Valami egy óranegyed múlva bukkant föl az első nyúl és „haj rá!” kiáltásunkra utána rohantak az agrarok, vágattak a lovasok, a nyúl azonban igen jó futó volt és egyenesen a sűrű bokros helynek tartván, az agrarok nem érthették utól, a meddig a mezőség bokrosága terjedett, és már kételkedni kezdék a jó eredményen, de az agrarok nem tágtítottak, utána a sűrűben is, és csakugyan elfogták dícsőségesen, már jól benn a sűrű bokrok közepette. Azonnal megszólat segédem kirhangja, jelöl, hogy a nyúl el van fogva és hogy oda gyűlekezzenek a sűrűben egymástól el-elszakadt néhely lovasok. Összegyűlékezvén az elsőrd had, a nyúl halála helyén három „hurrah” kiáltással kedveskedett a társaság agrar ókigyelemlőknek, kiknek jó hírok s nevök ez első jeles által biztosítva lón.

Nem oly szerencsés vala a második futás; az üzött nyúlunk sikerült még sűrűbb bokrok közé menekülni mint előbb, mert az egész nyitabb tér, melyen előre haladhattunk, csak két angol mérföldre terjedett. Azonban ha együtt maradnak az agrarok, úgy tartám, mégis elfogták volna, hanem egy más esemény okozta a nyúl menekülhetését, futás közben t. i. még más két nyúl ugrott ki az agrarok előtt, mi őket zavarba hozta és egymástól elszakasztá. E baleset által kissé lehangoltan vetők irányunkat tágasabb tér felé, hol csakugyan akadály nélkül el is fogták a második nyulat, illetőleg a harmadikat, mit üzöbe vezénk.

E közben déli ideje elérkevén, tanyát csapunk egy szép tiszta vízi tavacska mellett, a három nő sietett savorgó szeméink előtt mind azt a gyepen elterített tiszta fehér ruhára kitálalni, miről előtt való nap konyháikban gondoskodának. Volt sült pulyka, malacz, disznóság, sütemény, — s én kezdém a boros palaczkokat kibontani, hogy mint töltött fegyverek készen legyenek, midőn tüzélszere kerül a sor. Mindenekelőtt jó magyar szósz szerint egy kis papra-morgóval köszöntöttünk egymásra és aztán nem kellett nagy ceremóniát invitatio, hogy körülüljük, vagy inkább heverjük a természet gyepaszatlat. Falatoztunk jóízűen, és ittunk még jobban, mert vendégeimet jó magyar borral: török verü egrivel s jeles tokajival tartottam, — eredeti tokajival, melyet több hegyaljai szőlőbirtokos rokonom szíveségéből nyertem, kiknek ezuttal is legyen köszöntés kedves megemlékezéséért. Volt közben tréfa, áldomás-pohár, először az Egyesült-államok vitéz seregeért, mely fantáziát dícső republikánus életét, felszabadítja minket dőleket a rabzolgotartó arisztokraták zsarnokságától, kivívta egy népfaj polgári létét stb. És én különösen éltetem mostani előnkünk a szerencsétlen fantaszt, mondván, hogy éljen! t. i. a meddig meg nem hal, de hogy a congress vádló s büntető hatalma minél előbb szabadítson föl minket elnöki hatóságától

Helyreütvén e szerint minden délelőtti fardalmainkat, s lovaink is némely gyere szálat harpán az itatóhoz járó tömérdek marha által erősen letarolt fűből, de vízzel bőven élhetvén, s agraraink is részeseülvén a hulladékbán, és a tóban jól meghűtvén magokat, — az egész vadászó csapat megújított s borfűrészelt kedvvel neki indult a földat delutánra halasztott folytatásának. Volt futtatás, és bár a sereg már nem ismerte kellően a hadjárat fegyelmi szabályait, mégis újra győztes lón, mert még négy nyúl esett különböző vidor jelenetek közben zsákmanóval. Nem is regél ez agrarászati krónika egyéb csapásról, hanem csak, hogy az egyik ezredes ott hagyta a bokrok tuskóján nadrága két lábcsárának nagyobb részét és hogy az egyik hadnagy lebukott lováról, komoly kérdés tárgyalta hagyván, vajjon azért-e, hogy egyik kengyelle leszakadt, vagy hogy a magyar bor megzavarta az amerikai sulygyent, — mely nagyfotosság kérdést maga a jelenlévő elnök-bíró sem tudta eldönteni. A csapat polgári része minden sérülés nélkül menekült ugyan ki a csatából; de a katonai osztály azt suttogá, hogy ezen ép állapot csak merészességük hiányának tulajdonítható.

Hazafelé utközben az egyik ezredes táboránál jövén el, ez sátorába hívott minket és igen szívesen vendéglét meg pezsgővel, mi új vidámságot öntött a már fáradt kezdő társaságba. Onnan még egy óráig tartott, míg mi magyarok házukhoz értünk, s akkor éppen a nap is lezárt. Reggeli 7 óráról esteli 5 óráig a falatozás idejét kivéve, mindig nyeregben voltunk; — és ezen agrarászati vére, ki épen tíz nap múlva fejezi be korának 72-dik évét, hála Istennek, csak úgy ép birta a nap terhét, mint a fiatalabb nép.

Ujházi László.

A kávé.

Liebig Justus után.
(Vége.)

A pörkölt és örlött kávé itallá készítésének három szokott módja van: 1. átszűrés, 2. leöntés, 3. főzés.

Az átszűrés gyakran de nem mindig ad jó italt kávé. Ha a forró viznek a megörölt vagy porrá tört kávéra töltése lassan történik, vagy a víz nem szűrődik gyorsan a kávéban, az egyes csöppek igen sok levegővel jönnek érintkezésbe, s a levegő ényve a zamatos részeket átalakítja vagy egészen meg is semmisíti; a kávéanyag is tökélytelenül vedődik ki belőle. 20 vagy 21 százalék helyett, mint kellene s lehetne, a víz csak 8—10 százalékot old föl s így roppant nagy a veszteség. A leöntés úgy történik, hogy a vizet felforraltjuk, az örlött kávé bele öntjük, akkor az edényt egyszerre elveszszük a tűztől s mintegy tíz percig úgy hagyjuk. A kávé akkor kész, midőn a víz felszínén úszkáló pora, keverés következtében könnyen fenékre száll. Ily módon zamatos kávé készül, de kevés kivonatú, azaz kevésbé szapora.

A főzés, a mint keleten általánosan szokásban van, kitünő kávé ad; ott a porrá tört kávé hideg vízben teszik tűzhöz, s addig tartják rajta míg éppen felforr; a finom kávéport (a seprejt) nem szűrik ki belőle. Ha kellenél tovább főzik (mi nálunk gyakran megtörténik) a zamatos részek ellillannak, a kávé akkor erős, tartalmaz, de nem zamatos.

Részemről a kávékészítés legjobb módjának a következőt találtam, mely a második és harmadik mód összekötéséből ered.

A kávé készítésénél megtartjuk a megszokott arányt a pörkölt kávé és víz között; egy liter nyers kávé magába vehető kis bádor mérték tele pörkölt kávéval elégnék tartatik két kis csésze jó kávéhoz. Részemről valamivel erősebben szeretem. A hideg vízbe a főzendő kávé három negyed részét öntve csak, azzal felforraltjuk, s akkor is még tíz percig, szelid tűzön, gyöngye forrásban ott hagyjuk. Ekkor beleöntjük a fennhagyott utolsó negyedrészt s az edényt rögtön elveszszük a tűztől, befördjük s öt-hat percig úgy hagyjuk. Ha ekkor fölkarvarjuk, a felszínén úszó por könnyen leülepszik, s akkor a seprejéről tisztán leöntve, kész a kávé.

Föltéve hogy nyolcz kis csésze kávé akarunk készíteni, az említett kis bádor mércevel négyet mérünk a pörkölt kávéból, és pedig külön három, külön a negyedik mércezt; ekkor kimerünk nyolcz tele csésze vizet, beletöltjük a három mérce kávé s kezdjük a főzést, a mint az ímént leirtuk.

Hogy a kávéport, mint seprőt, tökéletesen elkülönözzük, a csészébe öntés előtt tiszta kendőn szűrhetjük át a kávé; de kellő vigyázatos öntés mellett ez nem szükséges, a kávé izére nézve pedig hátrányos is lehet.

A kész italnak barna, nem fekete színűnek kell lenni, s mindig zavaros egy kissé, olyformán mint a vízben oldott csokoládé. Az e módon főzött kávé zavarossága nem a bele kavartott kávéportól ered, hanem azon sajátságos vaj-szerű zsírtól, melyet a kávébab mintegy 12 százaléknymennyiségben tartalmaz s melyet a tulerős pörköltés nagyrészen megsemmisít. A valódi kávékedvelő nem néz a kávé zavaros voltára, hanem úgy szereti inni, a mint a kávé igazi hazájában iszák, a hol se le nem szűrik, se vizahólyaggal nem tisztítják, hanem eredeti valóságában élvezik.

Nagyobb háztartásokban, a hol ez a kávé-készítési mód be van véve, a leszűrés után visszamaradt kávéseprőt vízzel még egyszer felforraltják s a következő főzésnél ezt használják tiszta víz helyett; ez eljárás általában ajánlható, mert a közönséges kávéfőzésnél a kávé föloldható részeinek rendszeren több mint fele a seprőben marad.

Hogy valaki hasonló jó véleményre jusson kávéfőzési módszerem iránt, milyenben én vagyok, szigorúan kell magát az előirtakhoz tartania, a mi csak személyes fölfigyázat mellett lehetséges, mert a szakácsknék nehezen akarnak saját megszokott módjuktól eltérni. Elfogatlanság is kivánthatik hozzá; sokan, kik e setét vagy épen fekete színű kávé erős voltának fogalmát kötötték össze, kávémat eleinte gyöngének és hignak tartották. Pedig a kávéban nem szabad vastagnak, feketének, sem igen édesnek lenni.

A legtöbb ember oly kevésbé ismeri a valódi kávé-izt, hogy sokan, mikor kávémat először kóstolták meg, azt a kifogást tették, hogy nem szeretik, mert túlságosan érzik rajta a kávé bab íze. De az oly kávé, mely nem kávé-izű, nem is kávé, hanem valami mesterkélt ital, melyet más valamivel is lehet helyettesíteni, s innen van, hogy a pótkávékból, mint cikóriából, répából, árpából stb. készült italokat, ha izök végett egy kevés valódi kávé vegyítünk hozzájuk, alig lehet a rendes kávék legtöbbjéitől megkülönböztetni, a mint is a pótkávék oly szerfelett el vannak terjedve. *A theának ellenben nincsenek pótszerei, mert minden thea-ivó ismeri a thea valódi ízét.*

Tanulókörömben Erlangenben reggelenként kávé ittam, mely szép színű, de többnyire igen rossz volt. A háziasszony biztosított, hogy a legjobb kávéből főzött, a mi csak a városban van, sürgésemre elő is mutatta kávéját, — pörkölte, bolti papirborítékban, melyen az áll fölírva, hogy ez a legvalódiabb mokka-kávé, az ám, a legvalódiabb cikória! Münchenben pedig egyszer szinte szemérmesen kérdeztem a kávésnőtől, vajjon kávébabból van-e valóban kávéja, s egész nehezteléssel felelt, hogy „az ő házában soha kávé-babból kávé nem főztek! Vasuti állomásokon és gőzhajókon, hozzáértő ember kávé nem iszik, mert a mit ott így neveznek, az semmi egyéb, mint feketére pörkölt czukornak, ugynevezett fekete caramelnék forró vizben való oldata, miben ugyan kávé anyag egy szemernyi sincs.

Nemrég egy keleten utazott barátom elébe, egy szót sem szólva előre, oda tettem csésze kávéját, s mennyire büszke voltam, mikor az első izlésre így kiáltott fel; „ej hisz ez épen olyan mint a törökországi kávé!”

A kávért rendszeren hevítő italnak tartják s azért sok ember tartózkodik is élvezetétől. Azonban a kávé hevítő tulajdonai csak illó alkatrészeiben vannak, azokban, melyek a pörköltéskor és őrléskor elszállanak belőle. Az én módszerem szerint készült kávé teljességgel nem hevít, s tapasztaltam, hogy bátran lehet inni ebéd után a nélkül, hogy az emésztést legkevésbé is gátolná, mint a túlságosan megpörkölt igazi feketé kávé.

Ha utra akarjuk vinni a kávé s hosszabb ideig eltartani a nélkül, hogy zamátát elvesztse, kövessük imez eljárást: a pörkölt kávékbort megöröljük s egyszeresmind vastag cukorszűrappal nedvesítjük meg, melyet úgy készítünk, hogy három rész cukorra két rész vizet öntünk s egy negyedóránig így hagyjuk. Egy font porkávéra kell négy liter cukor. Mikor a kávé gondosan meg van nedvesítve a cukoroldattal, akkor megint négy liter finom porczukrot hintünk közébe s jól elkeverjük vele, s akkor megszáradni hagyjuk. A cukor úgy beburkolja az illó részeket, hogy azok el nem röplhetnek. Így, szabad levegőn is eláll a kávé egy hónapig a nélkül, hogy erejét elvesztse. — á — r.

Máramarosi régiségek.

Ha a külföldi történelmi és régészeti lapokat, folyóiratokat figyelemmel kísérjük, melyekben minden kisserű találmányt, mely e tudományok terén fölmerül, egy vagy más nemzet tudományos előhaladási lépéseként tapsal üdvözölnek; midőn látjuk, hogy egészen minutialis dolgokról füzeteket, néha köteteket írnak az értekezések özőben uszó irodalmak: szinte csodálkozunk, miként lehet, hogy hazánkban akárhány tárgy hever, még szaktudósok által is ismerve, a nélkül, hogy az a tudományok világnak átadatnék.

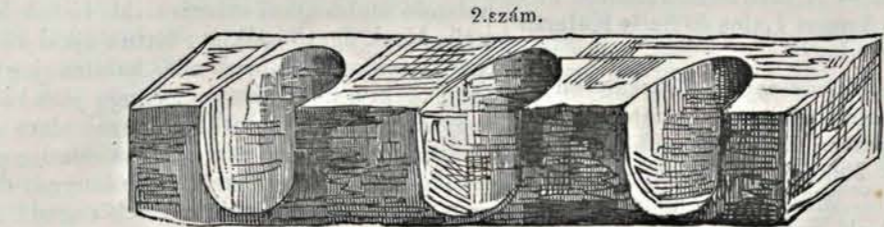
Ennek oka abban rejthetik, hogy még a tudományos dícsőség piacán sem vagyunk eléggé élelmesek.

Megvallom, nálam is pár év óta fekszenek azon régészeti tárgyra vonatkozó jegyzetek és rajzok, melyekre nézve igazán kár volna, hogy a nagy közönség előtt ismeretlenül maradjanak. Ezek között érdekre nézve előállanak:

A) A szlatinai sómivelési fa-eszközök.

1845-ben, mintegy 9 lönyi mélységben a föld alatt kised felhagyott sóaknára találtak, mely a hajadonkor s talán évezredeke előtti sómivelésnek könnyen érthető képét tárta fel.

Egy nyolcz hüvelyknyi széles létra, melyen lejáratt; egy darab, talán közcsőzőkkel furt faragott válu, (lásd 1. sz.) alul egymástól föllábra álló csövekkel, melyek használatát nyilván mutatja

az alattuk talált sópad (lásd 2. sz.), mely a váluba töltött s onnan leesepegyő viz által agg egyházak karos székéihez hasonló kiválzást nyert. Ott feküdt végre egy nagy bunkó is, melyvel a váluzatok között fennmaradt sóteketek kitérték.

Későre kapta meg az emberi elme a természet titkait, melyek a mellett, hogy legszebbek, egyszeresmind a leggyesztertebbek is szoktak lenni.

Még akkor nem volt tudva, hogy a só közönségesen kockakában török s három irányban könnyedén hasad.

Ez eszközök a szlatinai aknák egyikében lévő

Az országos örömnévp.

Előrelátható volt, hogy az alkotmány ujja-születésének örömnévpé nem fog csupán febr. 18-ra és Pest városra szorítkozni, hanem kihat az ország minden vidékére, hol a mezőgazdasági és politikai inség már-már kimerült áldozattal tárt karokkal fogadják a hirt, és szívek és elmék eltelnek elhab jóvő reményével és hazafias tettek szilárd elhatározásával. S valóban Pest még ma is ünnepl, a vidékről pedig folyvást özőnlük a fővárosba ünneplő és ünnepléses érzelmek vizhangja. A távirádának soha sem volt még annyi dolga mint e héten, s a napi lapok telvék tudósításokkal vidéki kivilágítások, fáklyámenetek, halásteniszteletek és szónoklatokról.

Különös figyelmünk tárgyát képezik a többi közt a fumei ünneplőek. Úgy látszik, mintha Fiume idegen világrészen feküdnék; midőn Pesten s az egész anyarszágban már látjuk a feljövő napot, s az örömdülvözet ajkaink onbegett: a fumei főbírók és kapitány még akkor is szigoru rendeletben tiltotta el honfittársainkat „ujongásoktól, melyek szerencsétlen következményeket szülhetnének.” De ki parancsolhat a szívnek, hogy ne dobogjon, ki fojthatja vissza a honfírzést, hogy fel ne buzduljon, mikor évek hosszu során táplált jogos ohajtása teljesülni látszik! — A pesti polgári ünneplőrendező választmány mindjárt a kir. leirat felolvására után távirta az örömhirt Fiuméba, s ottani honfittársaink öröme szétszakgató Smaic nyügeit, a várost kivilágított-

sóba vágott szobácskában őriztetnek, s a tüzetesebb ismertetést is megérdemlenék. Nem kevésbbé érdekesek ezeknél

B) A budfalvi bronz-övek.

Budfalva, — egy igénytelen oláh falu, Máramaros déli határán, bányahelye egy meglehetősen tartalmas vasmálla- (éisenokker) rétegek, melyből a polyanái és fehérpataki vasöntődéek sok mászát hordanak el, már régidő óta egyik gazdag lelhelye a bronz-kori (kelt) régiségeknek.

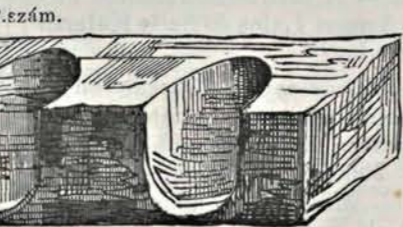
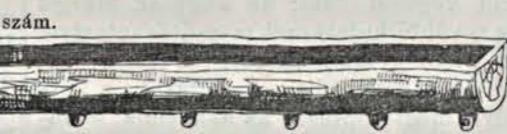
Különösen bronz-karikák (kör-pénzek?) s bronz-csákányok jöttek itt nagyobb mennyiségben elő, melyekből néhány példány van a szigeti lyceum gyűjteményében.

3. szám.

Mindezeknél azonban érdekesebbek az 1863-ban talált bronz-övek, vagy tűszök, melyekhez hasonlókat én a külföld gyűjteményeiben sem találtam. Ezek egyikének rajzát közlöm itt a 3-ik és 4-ik szám alatt.

A lerajzolt példány (jelenleg az enyedi ref. kollegium birtokában) három láb és fél hüvelyknyi hosszú szalagszerű lemez képez, melynek egyik végén kampós horog, másik vége felé három akasztó-lyuk van, mely rendeltetését nyilván elárulja.

E tűszök mintegy fél-verték képeztek s kemény bőrből az idevaló s erdélyi oláhok maig viselik.

Két helyen, a mellnél és a hátón, úgy látszik szélesebb volt, mint a csipőkre eső részek. (Ott 4", itt 3 hüvelyk).

Ilyen tűszöt három darab találtak Budfalván. A más kettő a m. szigeti ref.

TÁRHÁZ.

ták, az ünneplé megtörtént és a távirada pezsgő gyorsasággal hordta szét Fiume felszabadulásának is örömhíret.

Az országban végbement te Deumok, kivilágítások, fáklyámenetek és egyéb ünnepléses-műsorok az ideig következő helyekről van tudomásunk: Miskolcra, Rózsaszegyre, Aranyos-Marót, Pécs, Nagy-Károly, Késmárk, Székes-Fehérvár, Szombathely, Torna (báosnyevét német ajku község), Trencsén, Kassa, Versecz, Arad, Nyitra, Sopron, Borosjenő, Esztergom, Temesvár, Ungvár, Békés-Csaba, Eger, Pozsony, Szepes-Szombat, Szabadka, Zala-Eggerszeg, Kaposvár, Nagy-Szombat. Különös lelkesedéssel ülték meg az ünnepet Muraközben, melynek lakói mindig a hí hazafiak közé tartoztak.

Magában a fővárosban febr. 19-én következőleg folyt az ünneplésesség. A polgári választmány d. u 3 órák teljes számmal gyűlt a városházra, melynek nemcsak terméit és folyosóit, de az előtte levő tért is roppant tömeg foglalta el. A gyűlések először is örömet fejezte ki az alkotmány helyreállítására felett, azután a fumeiek egy táviratát fogadta nagy lelkesedéssel, továbbá a Bécsben időző miniszterelnökhöz intéztek üdvözlő feliratot, búcsoménetet határozat másnapra báró Sennyei Palhoz, végre az egész bizottmány felkerekedett s a Frievez volt honvédalezredes által vitt zászló alatt ment Deák Ferenczhez tisztelkedni.

A Deák-kör nagy terme nagyon szűk volt a tisztelgők befogadására, s bizonyára csak parányi

lyceum sajátja. — Megjegyzendő még, mit egykor „Tisza bílcsoje” ezimű cikkemben is megemlítették, hogy Budfalva környéke hegyei nevében egy mult korszak klasszicizmusáról látszik regelelni.

Közel hozzá emelkedik a gyönyörű „Szarmaták hegye” (Szarmatyesty), továbbá a Gutlin háta megett az „Orményes”; ettől nem messze az aranygazdag „Tótos”. Nem egy ismeretlen történelmi jelző pontjai?

Nem képeznek-e épen e bronz-övek is egy betűt, melyben az egykor itt dulogott népeknek a jelenlegiekkel való rokonságára következtet-hetni? . . .
P. Szathmáry Károly.

Egyveleg.

— (Szinházi dolgok.) A párisi nagy operához Bettelheim énekesnőt követező föltételek mellett szerződtek: kárterítés a bécsi színháznak 12,000 ft., évi 80,000 frank, 3 havi szabadság, s ha egy hóban 8-szornál többször föllép, minden föllépésért külön 600 fr. — Dawson és Booth (az elnökgyilkos testvére) közelebb New-Yorkban játsztak; mindenik 2000 forintot kapott egy estére. Ezekből látszik, hogy külföldön túlságosan is nagyban megy. — New-Yorkban a mult év utolsó napjaiban leégett a New-Bowery színház, melybe 4500 néző fért. 1798 óta az Egyesült-államokban már 51 színház égett le. — Párisban 766 olyan hirdap jelen meg, mely szini- és zenebírálókat hoz.

— (A „fidibusz”) szó magyarázata nemrég fordult meg a lapokban. E szerint német deákok titkos társulatából vette volna az eredetét. Most egy más magyarázatot olvasunk, mely szerint az egészen pesti eredetű, a régi jurátus világából. Nevezetesen hajdan egy vendéglőben, hová jurátusok jártak, vásár alkalmával egy este több német kereskedő is került a vidám fiatalok asztalához. A mig társalogtak, egy új jurátus is jelent meg, s bemutatta magát, hogy most jött Pestre. Akkori divat szerint sallangos dohányszacszkója és nagy tajtpipája volt. A mint leült, csakhamar pipára akart gyújtani a gyertyánál, mire egy régiebb jurátus fölemelkedett, s egy darab összehajtott papírkát meggyújtva, e nyajas szavakkal nyújtá át neki: „Vide bos!” (Lásd, ökr.) A kereskedők nem érték és nem is tudták jól kimondani e két latin szót, s haza térve, elbeszéltek, hogy azt a darab papírkát, melyvel pipára szoktak gyújtani, „fidibusz”-nak hívják.

Irodalom és művészet.

(A „Magyarország Képekben”) című honismereti folyóirat II-ik, februári füzeté a napokban hagyta el a sajtót, s több hon- és népmesmerető czikk, leírás és elbeszélés mellett összesen 28 hazai tárgyú képet tartalmaz. A füzetet egy nagyobb, érdekes közműve nyitja meg: „A magyar Duna és melléke” (Kenessey Albert hajós-kapitány ügyes és szakavatott tollából), mely a királyi folyamnak hazánk határain belől tett 130 s néhány mér földnyi futásáról, s a mellette fekvő történelmi vagy más nevezetességek helyéről részletes leírást nyújt. Ez első közműve, mely Dévénytől Gyöngyös terjed, van adva: *Dévényvár* romjának rajza, *Pozsonyról* és kiválóbb épületeiről 5 kép, *Győrrel* 6 kép. Ezután következnek: „A magyar faluk templomai,” dr. *Henszelmán Imre* (3 képpel); *János Zsigmond* és *Kemény János* erdélyi fejedelmek életrajza, az utóbbi *Szilágyi Sándortól*; *Gyöngyösi István* a „Murányi Venus” szerzője és gr. *Andrássy Gyula* élet- és jellemrajza (mindenk arcképpel). Továbbá: „A kenti-lónai kőröfő,” „Vajda-Hunyad vára” (Lukács B.-től); „A keresdi vár” (Deák Farkas-tól); „Világosvár és a világosi tór,” az 1849-diki fegyverletétel színhelye; „Arva vára” — mind a négy vár *Keleti Gusztáv* rajza szerint. *Török Károlytól* a „Magyar alföldi lakodalmi népszokásokról” vesznünk ismertetőt; „Vén halász” és „Az Er mellett” című esimes genréképeket *Lotz* festménye után s az elsőhöz szövegül a „Tiszai est” cz. költeményt *Arany János*, *Bolond Istokjából*; a másodikhoz *Arany Lászlótól* az „Iratosfüvet szedő leány” cz. népdalt; *Tolnai Lajostól* „A Krisztus barátja” cz. népies elbeszélést; *Arthur* ur nagyon előmozdítva az általa, ha a kérdéses erélye megtekintését az akademia buvárainak megengedné. — A jövő hétfőn *Zlamál Vilmos*, *Pólya Endre*, *Arányi Lajos* és *Szily Kálmán* urak tartanak felolvasást.

(Az erdélyi múzeum-egylet) törzsvagyona a közgyűlés elé terjesztett jelentés szerint körülbelül 200,000 ft. könyvtára 25,000 darabból áll, régészeti gyűjteménye 2000, éremgyűjteménye pedig 15,000 darabból. Mindezek, valamint nagy részben a természetiek gyűjteménye is tudományosan rendezték. — A közgyűlés többi közt elhatározta, hogy lépéseket teend az országgyűlésnél *Vajda-Hunyad* vár érdekében.

(Az erdélyi múzeum-egylet) törzsvagyona a közgyűlés elé terjesztett jelentés szerint körülbelül 200,000 ft. könyvtára 25,000 darabból áll, régészeti gyűjteménye 2000, éremgyűjteménye pedig 15,000 darabból. Mindezek, valamint nagy részben a természetiek gyűjteménye is tudományosan rendezték. — A közgyűlés többi közt elhatározta, hogy lépéseket teend az országgyűlésnél *Vajda-Hunyad* vár érdekében.

(A Kisfaludy-társaság) alapító tagjai folyvást szaporodnak. Közébe Domokos *László*, *Tisza L.* és *Jaczkó Károly* tettek alapítványokat.

(Az országos magyar ipar-egylet) id. igazgatójához a nagyszabású közlekedési társaságintézetek, melyben tudják, hogy az ottani tekintélyes számú iparosok gyűlékezete az országos egyetel főkegyelvével alakult.

Mi újság?

(A magyar miniszterek) lapunk bezártával (pénteken) megneveztek kinevezve. Határozottan állítják azonban, hogy e késedelem csupán formális, a miniszterium kinevezésével diadlra jutott. Mint régi folyamában, egy most is zászlaján viselendő a szabadelvű eszméket, és most is feladatának tekinti, hogy a hozzá csatlakozó erők segítségével oly tagja legyen a napi irodalomnak, mely a nagy lapok politikai, közgazdasági, tudományos és mulattató rovatainak gazdagsága, a közlendők gyorsasága által a magyar értelmiség színvonalán álljon, s a mivel közönség minden méltányos igényét kielégítse. A lap reggel, Emichnél, a „Pesti Napló”-éhoz hasonló alakban és papírosan jelen meg. — Előfizetési ára márcz.—jun. 4 óra 6 ft. 70 kr., márcziusra 1 ft 70 kr. Az előfizetők azonban a lapot megindulása napjától nyerendik.

(A „Füvészi Lapok”) felelős szerkesztését jövő ápril elsejétől e lap eddigi vezetője *Vadnai Károly* veszi át; *Tóth Kálmán* csak tulajdonosa marad. *Tóth Kálmán* pedig *Wodriáner* kiadósága mellett ugyanezeken egy mérsékeltbb áru politikai napilapot fog megindítani „Közvélemény” czim alatt, mely a déleesti órákban jelenend meg, s a közhelyeken is árutitani fog.

(„Magyar Iparos”) czim alatt *Vácson* hétfőnap indul meg, mely tüzetesebben az ipar érdekeivel fog foglalkozni. Szerkeszti *Robonyi Géza*. Előfizetési ár egy évre 3 ft., negyedévre 80 kr. — (A redout-épület szobrai.) Hir szerint *Alexy* szobrász felajánlotta az Ó Felsőág által a művészek segélyezésére kegyesen engedélyezett 25,000 forintnyi összegből részletekért. Három évre, évenkénti 2000 ft. ártóndíjt kér s ezért késznek nyilatkozik a pestvárosi redout-épület homlokza-

Arad a románok a mostani politikai helyzet alkalmából értekezletet tartottak, melyen, mint „Alf.” értesül, a többség azon nyilatkozatot tette, hogy az alkotmányhoz szilárdan ragaszkodik.

(Győrött a herceggel) *Smor János*, a volt győri püspököt, a polgárság és hó 12-kén fáklványmentel tisztelet meg. *Ziska József* ügyvéd tartott beszédet, melyre a herceggel megleg szavakkal válaszolt.

(Zalka János) esztergomi kanonok és apát győri püspökké nevezetett.

(István főherceg), Magyarország 1847. nov. 12-én egyhangulag megválasztott nádora febr. 19-én élte 48-dik évében *Mentone*-ban meghalt. Apja népszerűségét örökölte, a magyarok osztatlan bizalmát bírta egy ideig, s hogy később meghasonlása jött honfátisával, a fölött bizonyára nem ravatalánál mondhatunk ítéletet, hanem a történelemre kell azt bízunk. Annyi tény, hogy e külső meghasonlás belsejében is gyökeret vert; a nagy dolgokra hivatott férfi félrevonult a világtól, és magános epedkedésben élte és végezte még fiatalon életét.

(Zilahy Imre temetése) febr. 19-kén közrésztvet mellett ment végbe. Az irodalom régebbi bajnokai közül többen s csaknem az egész ifjabb nemzedék jelen volt az elhunyt fiatal pályatárs utolsó tiszteletére. A hely. hitv. egyház szerinti gyászszertartást *Szász Károly* végezte, kinek kültői s egyházas szellemű egyaránt áthatott beszéde nagy benyomást tett a jelenvolókra. Többek közt az elhunyt tehetsége ifjú iró fejlődéséről következőleg szólt: „Oly családból származva, melynek minden tagja csaknem végtelenen kereste a szellemek varázos szövetkezését, ő is korán megjelölt azon előbb tápláló, majd lázas gyönyört okozó, végre halálos mérget, melyet a képződés ópal poharába a jó és a gonosz tündérek töltének a halandó mohó ajkai számára. Mi láttuk homlokán a tündérek égető csókját; láttuk a jait körül álló csodálatos vonást, mely a halálra jegyzetké. Mint a ki a máglyára megy, úgy járt közöztünk; vagy még inkább mintha szárnyai alatt vinné azt a tüzet, melyet épen szárnyainak mindig gyorsabb csapkodása élesztett emészttőbb lángra; de ki tartoztatná fel azt, a kit a lélek ragad? Mint az álomjárót — nem szabad felköltetni.” Majd jellemzőleg emlékezett meg műveiről: „Az *Eszaki Fény* bágyadt-vörös sugárt vet a setét koporsóra, melynek fején egy fris, oh annyai könyvel öntözött koszorú áll — épen most megjelent *Költeményei*.”

(Haldózás.) Rómában dr. *Karvetter Gyula* hazánfiai febr. 10-kén meghalt. Igen tanult és szabadelvű ember volt. Levelezett olasz, német és magyar lapokba, többi közt a „Hon”-ba.

(Inselgyűgy.) Szent-Antalról, a felső Csallóközéből azt írják nekünk, hogy az ottani inségesek a mult napokban munkát kaptak ugyan a bazinperki uton s dolgoztak pár napig, de a zagyvalék silány étel miatt elgyengülve, éhen-szomjan visszajöttek. Nem bírták ki a fárasztó munkát.

(A magyar királyi testőrség) hir szerint ismét helyreállítják, nemcsak azért, hogy e fényes testület a legfelsőbb háztartásnak s a koronázás ünnepélyének díszét emelje, hanem a végett is, hogy e testület mintegy minta és forrás legyen a magyar ezredek tisztikarára nézve.

(Bartokovics Béla) egri érsek 6 exc. egész érseki meggyében tudomok tartásért rendelte el a közlekedési örvendetes események alkalmából.

(Hodasa Mihály) patentalis esperes és ev. lelkész hir szerint állandó nyugalomba helyeztetett.

(Legnevezetesebb irodalmi vállalat) ez idő szerint a „Paris Guide”, mely *Parisban Hugo Viktor* bevezetése és a valóban legkitűnőbb tudósok közreműködése mellett közelebb meg fog lenni. — Az eféle külföldi nagy vállalatok rendszeren jelentékeny számú hirdetések hoznak, s Magyarországra nézve *Heckenast Gusztáv* kiadóhivatala is vállalt fel közvetítést a hirdetések közzétételére. A hirdetésföltételek következők: a 20,000 példányú biztosított első kiadásban 58—60 sorért 1000 frank, kisebb terjedelemmel minden sor 20 frank. A többi kiadásnál az elsőben is hirdetések árleengedésben részesülnek. Ez árak tetemesek ugyan, de tekintetbe veendő, hogy a vállalatnak már első kiadását legalább is 20,000 példányban nyomják, s hogy az egész világon szórhatódnak és gyakran forogván kézben, a biztos elterjedés lehető legnagyobb előnyeit nyújtja.

(Külföldi magyarok inségben.) Említettük a kivándorolt magyarok ellen *Bukarestben* követett eljárást. Most a braillai inségi bizottmány tesz közzé egy felhívást, megható színekkel rajzolja a moldvai magyarok véginségét. Szemvédő hazánkfiak részére a „Hon” szerkesztősége 40 ftal kezd, hogy az adakozók, mely, reméljük, saját belső szükségneik középtette is lehető bőséggel folyand.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

Melléklet a Vasárnapi Újság 8-ik számához 1867.

(Legnevezetesebb irodalmi vállalat) ez idő szerint a „Paris Guide”, mely *Parisban Hugo Viktor* bevezetése és a valóban legkitűnőbb tudósok közreműködése mellett közelebb meg fog lenni. — Az eféle külföldi nagy vállalatok rendszeren jelentékeny számú hirdetések hoznak, s Magyarországra nézve *Heckenast Gusztáv* kiadóhivatala is vállalt fel közvetítést a hirdetések közzétételére. A hirdetésföltételek következők: a 20,000 példányú biztosított első kiadásban 58—60 sorért 1000 frank, kisebb terjedelemmel minden sor 20 frank. A többi kiadásnál az elsőben is hirdetések árleengedésben részesülnek. Ez árak tetemesek ugyan, de tekintetbe veendő, hogy a vállalatnak már első kiadását legalább is 20,000 példányban nyomják, s hogy az egész világon szórhatódnak és gyakran forogván kézben, a biztos elterjedés lehető legnagyobb előnyeit nyújtja.

(Külföldi magyarok inségben.) Említettük a kivándorolt magyarok ellen *Bukarestben* követett eljárást. Most a braillai inségi bizottmány tesz közzé egy felhívást, megható színekkel rajzolja a moldvai magyarok véginségét. Szemvédő hazánkfiak részére a „Hon” szerkesztősége 40 ftal kezd, hogy az adakozók, mely, reméljük, saját belső szükségneik középtette is lehető bőséggel folyand.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

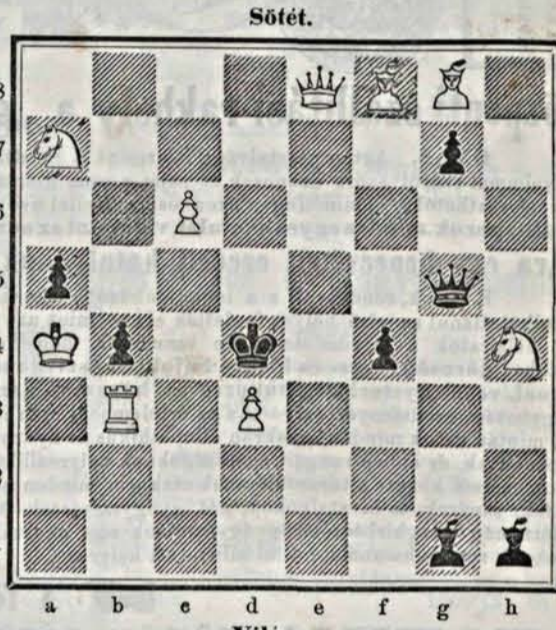
(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

(Végleg megállapított statistika a koleráról.) Az egész járványban, hivatalos végkimutapóra, rendkívüli előadásul általános körleírásban: „*Ilka és a huszártoborzó*.” Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette *Meyerbeer* Jakab.

dégl ez idő szerinti bérlője *Czifrák János* ur elismerést érdemel, mert a város ez egyetlen nagy vendéglőjében a tisztaságot meghonosítá, díszes olvasó-termet és ebédlőt alakított, a kaszinót jó karba helyezte, jó konyhát, pincéz tart, stb.

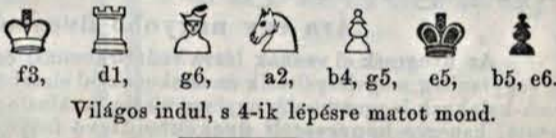
SAKKJÁTEK.

375-dik sz. f. — *Czenthe Józseftől*, (Miskolczon). (Sziromy János urnak ajánlván.)

Világos indul, s 3-ik lépésre matot mond.

376-dik sz. f. — *Glesinger Zsigmond-tól*, (Gelsén).

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond.

A 368-dik számú feladvány megfejtése. (Czenthe Józseftől, Miskolczon.)

Világos.	Sötét.
1. Fg2—f3	g4—f3:
2. Bc3—c4	45—c4:
3. Bb3—c4	teszt. sz.
4. g3—g4 mat.	

Helyesen fejtették meg. *Veszprémben:* *Fülöp József*. — *Gyulán:* *Nusztek Sándor*. — *Gelsén:* *Glesinger Zsigmond*. — *Letenyén:* *Homolka János*. — *Talpason:* *Kabde György*. — *Jolsván:* *Madarász József*. — *Török-Kanisán:* *Baczó Frigyes*. — *A pesti sakk-kör.*

A 369-dik számú feladvány megfejtése. (Beck M. J.-től, Londonban.)

Világos.	Sötét.
1. Hd3—c5	b6—c5:
2. Fh5—d1	a4—b3:
3. Fd1—e2 mat.	

Helyesen fejtették meg. *Veszprémben:* *Fülöp József*. — *Gyulán:* *Nusztek Sándor*. — *Miskolczon:* *Czenthe József*. — *Gelsén:* *Glesinger Zsigmond*. — *Budán:* *Werner Ferencz*. — *Talpason:* *Kabde György*. — *Sárospatakon:* *Váci István*. — *Török-Kanisán:* *Baczó Frigyes*. — *A pesti sakk-kör.*

Rövid értesítések. *Moros-Vásárhely:* *D. L.* Csak saját észrevételünkre figyelemzett, melyet a megfektendő közölni fogunk. Addig is, hogy tökéletes legyen a feladvány, kérünk b7-re egy világos gyalogot tenni. — *Török-Kanisán:* *B. F.* Közölni fogjuk.

Melléklet: Lapunk mai számával kúldetik szét *Pompéry János*, „Magyarország” politikai napilap előfizetési felhívása, és *Berketz István* selyemfestés és vegytani mosás tárgyazó hirdetménye.

TARTALOM.

Deák Ferencz (arckép). — Rodostó. — A szerencsétlen narancsa. — A remetei g. e. templom (képpel). — Bozók vára (képpel). — A közbügyi 67-es bizottság ülése (képpel). — Magyarok agarászata Texasban. — A kávé (vége). — Máramarosi régiségek (képpel). — Egy-veleg. — Tárház: Az országos örömműve. — Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyetek. — Mi újság? — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakk-játék. — Heti naptár.

A kiadó ideiglenes felelőssége alatt szerkesztve.

HETI-NAPTÁR.

Hónapi-és hetinap	Katholikus és protestáns naptár			Görög-orosz naptár			Izraeliták naptára			N a p			H o l d		
	Február—Márczius	Fébruár (6)	Adar Ros.	hossza	kél	nyug.	hossza	kél	nyug.	hossza	kél	nyug.	hossza	kél	nyug.
24 Vasár.	F. Sexagesimae	F. Mátyás	12 A 1 Hetven.	335	24	6 53	5	85	223	3	11	59	9	33	
25 Hétfő.	Valburga	Váli	13 Martinian	336	24	6 51	5	87	235	7	regg.	10	6		
26 Kedd	Sándor püsp.	Victorin	14 Auxentius	337	25	6 49	5	89	247	3	0	57	10	6	
27 Szerda	Leándor, Román	Román	15 Pansimus	338	25	6 48	5	91	259	5	1	51	11	41	
28 Csütört.	Ozváld érs.	Ozváld	16 Omophilus	339	25	6 47	5	93	271	4	2	54	12	5	
1 Péntek	Albin püsp.	Fejérke	17 Elek	340	25	6 46	5	95	283	4	regg.	252	13	5	
2 Szomb.	Simplicius	Simplicius	18 Leo pápa	341	25	6 45	5	97	295	4	13	1	15	1	50

Hold változásai. ● Ujhold szardán, 6-án, 10 óra 54 perccor reggel, látható napfogatókossal.

LAUFFER TESTVEREK
 kiadásában Pesten, váci-utca 9. sz. s. megjelentek minden hiteles könyv-
 árusnál kaphatók a következő könyvek:

Az 1847/48-ki törvényczikkek.
 Ára füve 30 kr.

Magyar országgyűlési zsebkönyv
 I. és II. kötet.

Egy-egy kötetnek ára kemény kötésben csak 80 kr.
 Ezen hasznos zsebkönyv magában foglalja mindazon fontos okiratokat, melyek a magyar közjogra s a kiegyezésre vonatkoznak, a pragmatika sanctió-
 tól egész az alkotmány kisebbségének külön véleményéig. Az első kötetben
 bennfoglalattak az 1848-iki törvények is. — Mindkét kötet német nyelven is meg-
 jelent s egyenkint is kapható. 2009 (1)

Veteménymagvak.

Mindennemű gazdasági magvak, u. m.: lóher-, fű-
 takarmányrépa-, gabna s más egyéb hasznos növények s
 magvak; valódi hollandi s francia, kerti- s főzelék-, fa-
 és eserje-, több száz-féle a legszebb virágmagvak, melyek
 biztosak valamint a legpompásb georginák sat. a legolesőbb
 árért kaphatók

HOFFMANN J. 2010 (1-6)

magkereskedésében Pesten, a „vetőház”, aldunator-
 a kishid-utca szögletén, az „angol királynőhez”
 czimzett szállodában.

Árjegyzékek és mustrák kívánatra bérmentesítve küldetnek.

Valódi
Veuve Clicquot-Ponsardin-
PEZSGŐBOR,
 melyből a raktár nálam létezik, nagyban s kisebb mennyiségben a legolesőbb árért
 felvást kapható. — Ismétli eladók jelentékeny kedvezményben részesítettnek.
 1975 (4-6)

Malvieux C. J.

EISENHALTIGER CHINA-SYRUP
 VON GRIMAULT & CO
 APOTHEKER, PARIS

Ára 2 for. oszt. ért.

Ezen gyógyszer, tiszta s tetszetős külformájában egyesíti a chinát mint a leg-
 kitűnőbb szonigó szert, mely egyáltalában ismeretes, s a vasat mint vértünk alapelemét,
 E tények nyomán a legelőkelőbb párisi orvosok által vétetik használatba sápkóros ese-
 tekben, a fiatal nőnem kifejlődése előmozdításában, és hogy az elvesztett organiszusnak
 elementumai ismét visszaadassanak; eltávolít némely elviselhetlen gyomorfájdalmakat,
 melyek vérszegénység vagy fehérfolyásból származnak, melyeknek leggyakrabban a
 nőnem van alávetve; rendezi és könnyíti a havi folyást, a nagy előnyvel használtatik
 bizonyos vértüneteknél és skrofulás gyermekeknek; előmozdítja az étvágyat s emésztést s
 különösen oly személyekre nézve hathatós szer, melyeknél erőtellet munká utáni vérs-
 zegénységéből, betegségekéből s hosszantartó felüdülésből származnak. Azért a sikeres
 eredmények magukra soha nem várakoztatnak. — A főraktár egész Magyarországára nézve:
Török József gyógyszerész uránl Pesten, király-utca 7-dik sz. a. 1936 (3-12)

FISCHER GUSZTÁV
 színháztér, kereskedelmi banképület Pesten,
 ajánlja a legutányosb szabott árak mellett egy bőven ellátott raktárt
 a legújabb divatu

NŐI-ÖLTÖNY-DISZITMÉNYEKET MINDEN ÉVSZAKRA
 mindennemű szalagok, gombok, kötő- és varró angol czernák,
 kötő, himző, fénylő és berlin pamutok, varró és tréma selymek, isphan,
 harras, nemkülönbön fehér és színes organtín, mousseline,
 mouls, battist-clair, perkal, tüllanglans, gyapot és czérna-csipekét,
 továbbá gazdag raktárt

függönytartóknak, tűkörbojtóknak, esőnyetűhúzóknak,
 csillárzsinórok, függönyen, léoni arany és ezüst-csipekét, bojtok,
 továbbá mindennemű butor-, kocsli- és katonai paszomány-arukat,
 valamint minden ezen ágat illető tárgyakat nagyban és kicsinyben.
 Szintügy találhatók itt egy bő raktár mindennemű bélés és halcsont.
 Megrendeléseket — a pénz előleges felküldése vagy utánvétel mellett
 gyorsan s pontosan teljesítünk. 1932 (6-25)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1867 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Előfizetések folyvást elfogadtatnak

„DIVATVILÁG”

ezimű szépirodalmi és divatlapra.

Szándokunk a „Divatvilág”-ban oly szépirodalmi és divatközlönyt adni a
 magyar hölgyeknek, mely a szívet nemesítő s a lelket vidító olvasmányok mellett, a
 széppel összekötte a hasznost, az értelemnek is nyújtson tápot; mely a családi élet
 minden mozzanatában, s a női foglalkozás minden ágában szinte barát s gondos
 kalauz gyanánt szolgáljon; szóval, hogy a „Divatvilág”-ban az összes magyar hölgy-
 világra oly közlönyt nyerjen, melyet minden család örömmel vallhasson magáénak. —
 Hogy e szándokunk nem marad csak jámbor ohajtás és pusztá igéret, erre nézve lapunk
 eddig megjelent számaina hivatkozunk, melyeknek gazdag és változatos tartalma már is
 kinyeré t. olvasónink osztatlan tetszését és elismerését.
 Tekintve a meleg részvétet, melyvel közönségünk jelen vállalatunkat felkarolá,
 biztat a remény, hogy „Divatvilágunk” már a közel jövőben oly elterjedésnek fog
 örvendeni, minőben eddig csak külföldi divatlapok részesültek.
 A minden hó 8-kan és 23-kan, a legnagyobb másfél iven megjelenő „Divatvilág”
 minden száma hoz mellékletet, és pedig egyszer díszes divatképet, egyszer szabási
 vagy női munka-mintarajzokat. — Megbizásokat a szerkesztőség gyorsan és pon-
 tosan teljesít.

Előfizetési ár a „Divatvilág”-ra egész évre 8 frt, félévre
 4 frt, negyedévre 2 frt.

Azon előfizetők számára pedig, kik a „Regelő” ezimű, minden hó 15-ken és
 30-kan a legnagyobb 8-adrét alakú s 128 hasabot füzetekben megjelenő mulattató
 tartalmu regény- és beszély-folyóiratot is járatták, a „Divatvilág” egész évre csak
 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
 Tehát a „Divatvilág” és a „Regelő” együttesen megrendelhető egész évre
 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt.
 Gyűjtőknek minden tíz, egyszerre beküldött előfizető után tiszteletpéldánnyal
 szolgálunk.
 A „Regelő” minden évfolyama két kisebb, vagy egy nagy képet hozand
 műlapul, e műlapot a „Divatvilág” összes előfizetői is, a szállítási költség lefizése
 mellett, ingyen kapják meg.
 Az előfizetési pénzek Heckenast Gusztáv kiadóhivatalába (egyetem-utca
 4. sz. a.) küldendők; a „Divatvilág”-ot illető egyéb levelek pedig a szerkesztőséghez
 (József-külváros, gyöngytray-utca 9. sz. I. emelet) czimzendők.

Kulffay Ede, a „Divatvilág” főkunkatára.
Heckenast G., a „Divatvilág” és a „Regelő” kiadó-tulajdonosa.
K. Beniczky Irma, a „Divatvilág” szerkesztője.

Marhavész és marhabetegségek ellen mint kítűnő óvszer ajánlatlák a

KORNEUBURGI MARHAPOR
 lovak, szarvasmarhák és juhok számára,

az ausztriai eszásárság, Porosz- és Szász-királyságok által engedélyezve, kitűn-
 tetve a londoni 1862-iki, párisi, müncheni és bécsi érmekekkel, ő felsége az angol
 királynő, valamint ő felsége a porosz király főudvarmesterei hivatala részéről a
 készítő irányában történt legbizelgőbb elismerési iratok szerint — a legkitűnőbb
 eredménnyel használtatik, s hathatósan bizonyulván be különösen:

Lovaknál: mirigyos és torokfáj-
 dalmak esteiben s bégörös ellen,
 különösen hogy a lovak jó testben,
 teljes erőben s vidámságban fentar-
 tassanak.

Juhoknál: a májmétey eltávolítá-
 sára, a rothadás s az altest minden fáj-
 dalmánál, hol téltenség szolgál alapul.

Szarvasmarhákánál: a vér-
 fejésnél, a tehének felfuvaldásánál, ke-
 ves vagy rozsz adásánál, melynek
 minősége a marhapor használata által
 szembetűnőleg megjavul, — tüdőfáj-
 dalmaknál, a borjúzás alatt annak hasz-
 nálata megemérlhetlen előnyövel jár,
 gyenge borjúknak beadván, azok szem-
 látomást gyarapodnak.

Valódi minőségben kapható: 1964 (2-3)
 A)

Pesten: Török J. gyógyszerésznél, király-utca 7-ik szám alatt, — Thal-
 mayer és társa, — Halbauer testvérek, — Glatz I. F., — Kindl
 és Fröhwrth, — Rakodezay A. — BUDA N: az udvari gyógyszerésznél.

Fel nem lobbanó

Petroleum- és Polonia-gyertyák

a kir. szab. uj-pesti gyertya- és petroleum-gyárból a
 legutányosb gyári áron folyvást készletben található

Leitner és Grünwald
 fő-raktárában 1976 (6-6)

Pesten, király-utca 3-dik szám alatt,
 hol egyszerűsmin a gyu-árak raktára is létezik.

Előfizetési föltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.
 Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokak illetőleg: Egy, négyezer hasábzott petit sor, vagy annak helye egyszeri ígtatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri ígtatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdeteményeket elfogad Béesben: Opellik Alajos, Wollzeile No. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile No. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígtatás után 30 ujkr.

István főherczeg.

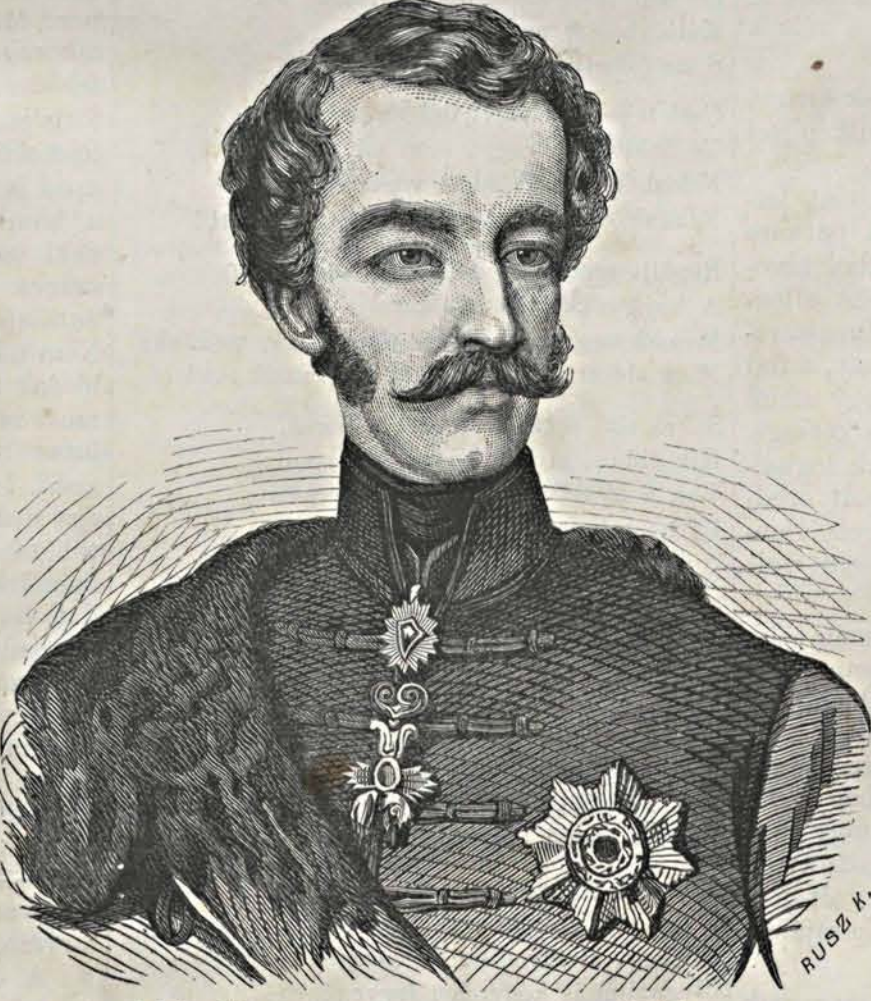
(1817-1867.)

Megdöbentő hatást szült azon, bár ma-
 gában nem váratlan, de hirtelensége által
 Hermina főherczegnővel együtt látott vilá-
 got, életétől fosztá meg anyját. Nevelteté-
 sére lehető legnagyobb gond fordított, s
 lellemi és testi fejlődése tekintetéből egy-
 aránt; valamint arra is, hogy a magyar
 nemzetiség s hazaszeretet bélyege is rajta
 legyen. Szíve természetű nemes és ember-
 szerető volt, s ezt csak tovább fejlesztette
 neveltetése és atyjának befolyása. Gyerme-
 korában szabadon játszott az alsóti falusi

1817-ben, szeptember 14-én. Születése,
 midőn ikertestvérével, a korán elhunyt bájos
 Hermina főherczegnővel együtt látott vilá-
 got, életétől fosztá meg anyját. Nevelteté-
 sére lehető legnagyobb gond fordított, s
 lellemi és testi fejlődése tekintetéből egy-
 aránt; valamint arra is, hogy a magyar
 nemzetiség s hazaszeretet bélyege is rajta
 legyen. Szíve természetű nemes és ember-
 szerető volt, s ezt csak tovább fejlesztette
 neveltetése és atyjának befolyása. Gyerme-
 korában szabadon játszott az alsóti falusi

ban s az egész országban rendkívül népsze-
 rűvé tette.

1843-ban hosszash utazásra kelt s meg-
 látogatá Németország udvarait, városait s
 tartományait. A történelem s művészet em-
 lékei, a legérdekesb személyiségek, a tuda-
 mányok és szépművészetek, a gazdasági és
 iparélet fontosb tárgyai, szóval semmi nem
 kerülte el figyelmét. Visszatérte után a biro-
 dalom egyik legfontosabb tartományának,
 a cseh királyságnak kormányzatára küldet-
 tett. Itt maradt egészen 1847-ig, midőn aty-
 jának, József nádornak halála
 még fontosabb és terjedtebb ha-
 tásköri pályát nyitott meg szá-
 mára. Kinevezetett Magyarország
 királyi helytartójának, Pest-, Pi-
 lis- és Soltmegye főispánjának
 és a Jászok és Kúnok főbírájának.
 Az egész nemzet, mely őszint-
 tén gyászolta elhunyt nádorát,
 a legnagyobb reményeket kö-
 tötte fiához. Az akkori trónörö-
 kős, mostani uralkodó, Ferencz
 József, személyesen érkezék meg
 Pestre, őt főispáni székébe ígtat-
 tandó. Buda-Pest öröm- s fény-
 terében üszött. — Csakhamar
 ezután az ország szükségéinek s
 kívánatainak közelebbi kiisme-
 rése végett beutazá az ország
 nagy részét. Utja valódi diadalút
 volt. A lovagias, deli, megnyerő
 modoru főherczeg kedvezése lett
 a lovagias nemzetnek. Mindenki
 egy szívvel-szájjal éltette mint
 Magyarország leendő nádorát.

István főherczeg, Magyarország nádora 1848-ban.

gyerekekkel, kik őt egyszerűen Palatinus
 Pistának nevezték. 21 éves volt, midőn az
 1838-diki rettenetes árviz romba döntötte
 Pest szebb részét. Atyja a nádor beteg levén,
 az ifju főherczeg vezette, nagy erélyvel,
 emberszeretettel s önfeláldozással, a mentő
 és segélyző intézkedéseket; mi őt a főváros-

által átnyújtott nádori jelöltek névsorát,
 hanem közfelkiáltással megválasztá nádorá-
 nak István főherczeget, ki a király jelöltjei
 közt, tudvalevőleg, első helyen állott.
 Az 1848-ki márczius nagyszerű politikai
 fordulatát ő úgy fogta föl mint a nemzet
 vártá tőle. Az ország kívánatait hiven tol-